

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

ELŐFIZETÉSEK:
6-hasábos post. sor egyszer 20 k.,
minden következéskor 18 fillér.

Wytliér post. soca 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 321

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Révész-
Társaság.
József főherceg-ut. 2a. sz.
TELEFON-SZÁM: 321.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, január 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- A városi tanácsülés érdekességei.
- Kétszázötven millió új hadihajókra.
- Románia leszámlolásra készül Bulgáriával.
- Lukács a királynál.
- Oroszország nem szerel le.
- A magyar hercegnek mulatós kedve van.
- Politikai harcokból személyeskedés.
- Letartóztatott törzsorvosok.
- Visszatartott bankkövetelés.
- Arad pillanatnyi pénzzavarban.
- Well Magda hangversenye.
- Álarcos rablók kifosztottak egy házat.
- Mi a gyilkos?
- Tarkaságok.

A hit és a pénz.

Arad, január 4

Szent Sebestyénnek és az Egyház többi vértanúinak követői és hívői, a pécskai katolikusok hitet akarnak változtatni, mert sokalják a fejükre kirótt párbért. Akik az anyagi érdekeket a hitnél mélyen alacsonyabban állónak tartják, joggal megütközhetnek a hitvalló hűségnek ilyen lesorvadásán. Az ösöknök az élet-áldozat se volt sok, amikor az Istenhöz, vagy annak csak formáihoz is való ragaszkodásról volt szó, az utódok pedig huszonnégy korona és hatvan fillér miatt is készek templomot változtatni.

A morálok embere megütközhetik ezen, a való élet ismerőj azonban kissé gondolkodnak, mielőtt ily ítéletet mondanak. A vallás: lelki szükség, amelyet ma még és igen sok száz évekig mással nem lehet pótolni. Még a művelt osztályok szabad

gondolkodói, gögös ateistái se, akik legfőlebb olyasformán tagadják az Istent, mint ahogy Ignotus adja a szájukba:

— Édes Istenem, fölvilágosodott ember létemre nem kívánhatod, hogy higgyek benned. De remélem, ezt nem veszed rossz néven tőlem?...

És ha az egyedül való természettudományt hívők is ilyenek, annál inkább van szüksége az Istenben való hitre annak az egyszerű embernek, aki a bajaiban a vigasztalást, jövőjéről a bizalmat a maga tehetségétől és az emberek segítésétől nem remélheti annyira, hogy a másvilágra ne szorulna. Hit nélkül nem élhet, és ez a szükség viszi rá, hogy a mint a dogmákhoz, úgy az egyháznak és az egyház nevében intézkedőknek parancsaihoz, kívánságaihoz is alkalmazkodjék, s engedelmességgel legyen.

Azonban az egyház hatalma se lehet olyan korlátlan, hogy ne kellene az emberek igényeihez, hangulataihoz és körülményeihez alkalmazkodnia. A pápa kénytelen az ünnepnapok számát csökkenteni, mert a többtermelés vágya és szüksége kevesli azokat a munkanapokat, amelyeket eddig az ünnepek és kettős ünnepek meghagytak. A falunak jámbor héberje, mikor a törvény a vasárnapi üzletzárásra kényszeríti, lemond a régebbi szombati bolt-csukásról, mert a hétnek két napját nem tudja a keresetében nélkülözni. És alkalmazkodni kénytelen a görög katolikus egyház a hívők egy része nyelvi igényeihez, a mikor egy püspökség részére a magyar liturgiát befogadja.

Olajos Józsefnek a pécskai plébánosnak

igaza van, kettős igaza; hogy az egyháznak joga van párbért kívánni és hogy a módosabbat fizessen, a szegény kevesebbet. De abban hibázott, hogy nem alkalmazkodott a hívők hangulatához, fölfogásához, amely a nagyobb anyagi teher elől kész az „olcsóbb hitet“ választani. Az „olcsóbb hit“ nagyon cinikus valami, pedig igen sok példa van rá. Bácskában megesett, hogy a római katolikus szerbek közül egész községek tértek át a görög keleti hitre, mert az óhitű pap kevesebb bérrel érte be. A baptisták terjeszkedésének egyik titka szintén ez és ha tömeges áttéréstől hallunk, annak hátterében, vagy a lelkész iránt föllobbant harag, vagy pedig — és ez a gyakoribb — az anyagi okok szerepelnek.

Az egyháznak most kétféle lehet a nézőpontja. Az egyik, a mely az egyház fensőbbiségéhez mindenesetre jobban illik, ez: olyan hívőkre, akik kicsinyes anyagi okok miatt készek otthagyni elődeik lelki meggyőződését, nincs szükségünk és bennük nincs gyönyörűségünk. De a másik okosabb nézőpont ilyen lehet: nem éri meg a legnagyobb párbér se, hogy egy erősebb példával bizonyítsák be a hithez való ragaszkodásnak ilyen gyöngesége. Példának se jó, még ha nem is kell attól tartani, hogy másutt is követik. Inkább legyen az egyház engedékeny és elnéző, sem hogy a hivatást kénytelen legyen nemcsak elveszíteni — mert ez a kisebb baj, — hanem megvetni. Ha a párbér dolgát engedékenységgel intézik el, akkor valószínűleg kevesebb lesz a párbér, de megmarad az a valószínűség, az a föltevés, hogy hi-

Fifirinó házassága.

írja: Ifjabb Jeszenszky Sándor.

Néhány szerelem, néhány siker talpra állította Fifirinó önértését. Ugy érezte, hogy az ifjuság a legnagyobb akadálya a szerelmi sikernek és ifju vállait boldogan terhelte meg a múlt napok hervadt emlékeivel. Mával is öregebb lettem, örömmel állapította meg esténként. A szerelmi sikerek oly könnyűek, jelentéktelenek és felületesebbek voltak, hogy nem zavarták meg Fifirinó lelkében az ébredő léha ifjuság vidám összhangját. Derűs volt minden s a mélyen szántó vihar szele még nem száguldott keresztül fiatal lelkén. Érzelmek ugyan nem voltak gazdátalanok, de nem is voltak egyé, inkább mindegyik. Aki reá mosolygott és fiatal volt, azt szerette. Futott minden nő után, nem bánva, ha egyet-egyét nem ér el, hiszen megmaradt a többi. — Nekem áll a világ! — gondolta ilyenkor s nem cserélt volna senkivel.

Az ifjuság parancsol! és hódított és hódolt szüntelen. Lepkének hitte magát, ki virágról virágra száll s nem állhat neki ellent virágkehely. Az ifjuság parancsol! és nincs hatalom, mely ennek ellentálljon. Az egész világon csupán csak egy erő van, a szerelem. Az ifjuság parancsol! és szent a szerelem! voltak vezérszavai. Gyűlölt mindent, mi gátja volt a szerelemnek s csak a szerelem hódító jogát ismerte el. Házasság! Megvetett intézmény volt előtte; a gyávák, a gyöngék találták ki, hogy mint mesebeli sárkányok őrizték hölgyeiket. Ő, a hódító lovag, az ifjuság pompájában csillogó,

csókosajku kalóz nem fél semmitől. Szerelmesen megkíván, bátran elragad s büszkén leti por minden ellenkezést. Ugy érezte, hogy minden nő az övé s csak a férfiak galád szövegése akadályozza meg abban, hogy tényleg birtokolhassa is őket. Kötelességszerűnek és szépségek tartotta a csapodárságot. Megütni egy helyben, gyenge dolog.

Még nagyon sokat kell szeretni, még sokakat kell boldoggá tenni, — gondolta, ha üres szívvél, könnyű kedvvel új utra kelt. Az apró kis szerelmektől így lett mind kótyagosabb Fifirinó.

Nyáron egy kisebb fürdőhelyre került. Első napokban a nagyvilági Don Juan pózában pihent s lenézvén még a nem látottakat is, nem mutatta magát. Harmadnap már nem bírt magával s körülnézett valami érdekesebb nő után. Hetérákat szeretett volna maga körül látni és unottan biggyesztette ajkát, mikor megtudta, hogy a számbavehető nőállományt pár kis, tenniszező urileány teszi ki. Unalmas, unalmas! — motyogta magában. miközben monokliját próbálta úgy elhelyezni orrcsontjába, hogy az le ne essék és visszament a szobájába. Hatodik nap azért már jókedvűen tenniszezett a leányokkal s nagyon örült az új ismeretségeknek.

Izlése egy Kata nevezetű leány mellett döntött és a világfi, a nőértő fölényes bánásmódjával kezdett vele foglalkozni. Tennisz után rendszerint séta következett s Fifirinó Katával kettőben mindig legelődi járt. Fifirinó hamarosan kitalált mindent, ami begyében volt. Előadta, hogy a nőkben csak a bestiát szereti s miután

itt helyben az nem található s neki okvetlen kell női társaság, hát a kisleányokkal is kellemezen el tud mulatni, legjobban persze vele, Katával. És itt pár bók következett. Elmondta, milyen rettenetes nőember ő, aki valósággal szíveket reggelizik, ebédel és vacsorázik. A házasságról leglenézőbbben és mosolygó fölénnyel nyilatkozott s könnyelmű erkölcsét finom szavakkal, amint ő hitte, bódító szépen mondotta el.

Kata tágranyilt szemekkel hallgatta. Ez a bámuló tekintet csak olaj volt a tűzre s Fifirinó szerelmeiről is kezdett beszélni. Sokat mondó diszkrécióval regélte, hogy amíg ő itt nyugodtan él, hány nő fetreng miatta a legpopulárisabb szerelmi kinokban. Visszatérne közbük, de most nem tudja, melyikhez menjen. Levelek is szóba jöttek, sőt pár sort fel is olvasott, de véletlenül egy olyan levélből, amelyet ő írt s nem neki írtak.

Fifirinó nagyon jól érezte magát. Ő mindig beszélt, Kata mindig hallgatott. Lelke legtitkosabb büszkeségeit is feltárhatta s örült, ha Kata néha évődve, az elbeszélte sikerekre emlékeztette. Katát egyébként jelentéktelen kis leánynak tartotta, akivel jobb híján egész jól el lehet mulatni. A leány mind bizalmasabb barátja lett, úgy, hogy nemsokára fessélyezni kezdte Fifirinót, ha más is hallgatta beszélgetésüket s igyekeztek lehetőleg mindig kettőben lenni.

Fifirinó, mikor este szobájába visszavonult, mindgyakrabban gondolt Katára, összegezve a nap eseményeit s rájött, hogy ez a azelid, jó

szen a párbér miatt csak nem hagyták volna ott a derék pécskaiak régi hitüket. Az illúzió ugyan csak illúzió, de ép a valásnak nem lehet azt nélkülöznie.

Van azután még egy, a mi a dologhoz tartozik. Az államnak nem kell az aposztatáktól tartani, és ha nem is valószínű, hogy az adóteher miatt a polgárok nagy része más országhoz csap át, vagy kivándorol: az adóemelést, akárminő szüksége van is rá, elhalasztja és elmellőzi oly időben, a mikor az embereket az élet ugys a kelleténél jobban gyüri, nyomja. A mit az állam megtesz, azt követnie lehet az egyháznak is. Mertha mindenen igazsága lenne Olajos József plébánosnak, abban az egyben igazán nincs, hogy a mostani idő a legalkalmasabb volna a párbér emelésére.

A városi tanácsülés érdekességei.

— A főispán a kórházról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 4.

Csendes és minden izgalommentesnek ígérkezik az ujesztendő első közgyűlése Arad város törvényhatósági bizottságában. Ezt a prognózist a tanácsnak ma Urbán Iván báró főispán elnöklésével tartott ülésében történekből is fellehet állítani. Ugyszólván vita nélkül, igen rövid idő alatt készült el a város vezetősége a maga javaslataival, amelyeket az alábbiakban ismertetünk.

Varjassy Lajos polgármester előterjesztést tesz a tanácsnak, hogy az újonnan megválasztott bizottsági tagokat a közgyűlés valassa be albizottságokba és pedig Reiber Emilt a pénzügyi- és gyáralapítási bizottságokba, Pálmai Lajos doktort a jogügyi- és pénzügyi bizottságokba és a virilis jogon helyet bíró új tagokat, Avarffy Gézát, Faragó Gyulát, Fényes Dezsőt, Kronstein Vilmos doktort, Pozsgay Lajos doktort, Schuster Henrik doktort, Stengl Andort és Pap. I. János román püspököt szintén különböző bizottságok sorában hozza javaslatba a polgármester.

Ez év elejétől kezdve ugy a törvényhatósági

bizottság közgyűlésében, mint a közigazgatási bizottságban helyet foglal a gazdasági felügyelő, Meisner Ernő, aki az általa előadott kérdésekben szavazati joggal is bír. A törvényhatóság a tanács javaslatára ezenkívül megkéri, hogy a gazdasági szék működésében is vegyen részt.

Arad polgárainak száma szaporodni fog. Forbuehmer Frigyes, a 33 ik gyalogezred főhadnagyja az iránt f. lyamodott, hogy az esetre, ha a belügyminiszter őt a magyar állam kötelekébe felveszi, a város vegye őt fel polgárai közzé. A tanács készséggel tesz eleget ennek a kérésnek és javasolja, hogy a törvényhatósági bizottság teljesítse ezt a kérelmet.

Budapest székesfőváros közönsége árt a törvényhatósághoz és kéri, hogy Arad város közönsége is irjon fel, ugy mint ő a pénzügyminiszterhez, valamint a törvényhozáshoz és tiltakozzék a betegápolási pótdó felemelése ellen. A tanács csak hosszabb vita után határozta el magát arra, hogy hasonló felirat küldését javasolja a közgyűlésnek, mert a betegápolási adó emelésének intencióit vette figyelembe.

Urbán Iván báró főispán kijelentve, hogy egyáltalában nem akar ingerenciát gyakorolni a határozathozatalban, csak arra a megjegyzésre szorítkozott, hogy az a három millió, amelyet a kormány az 1913-ik évi állami költségvetésbe kórházak, különösen vidéki egészségügyi intézmények fejlesztésére felvett, ebből nyerne fedezetét és hogy milyen égető szükség van a kórházügy javítására, utalt az aradmegyei kórház állapotára, hol a betegek most már a földön fekszenek.

Vannay Gyula tanácsnok véleménye szerint nem a pótdó emelése ellen van annak a közönségnek kifogása, amely a munkásbiztosító pénztári terhek súlya alatt arugy is görnyed, hanem azt szeretné a polgárság, ha ez törvény útján rendeztetnék, mert az a mód, hogy csak egyszerű költségvetésben kéri a kormány az emelést, urat nyit a további teherszaporításnak, amelyet legjobban bizonyít az, hogy ma is érvényben van az a törvény, amely határozottan kimondja, hogy a betegápolási pótdó három percentsnál magasabb nem lehet. Költségvetés keretében emelték öt percentre és mint most látjuk, tíz százalékra akarják emelni. A tanács végül kimondotta, hogy pártoló

felirat elküldésére kéri fel a törvényhatósági bizottságot.

A városi tisztviselők, mint már megirtuk, azzal a kéressel járultak a törvényhatósághoz, hogy labkér illetményeiket a naptári év negyedei szerint folyósítsa. A tanács azt javasolja a közgyűlésnek, hogy utasítsa el ezt a kérelmet, mert ezzel a tisztviselőkön jogsérelem nem esik, mert aki esetleg egy negyedév közben távozik, az a három hónapra járó labkért megkapja, de célszerűbb a mai rendszer, amikor habzárnegyedkor kapja kézhez a tisztviselő az öt megillető labkért, mert ez legjobban megfelel a polgári életnek.

Mint hogy az Aradi Maros Evezős Egylet nem létesít sporttelepet a Maros balpartján, a katonai kincstár részéről felajánlott terület felhasználása felett kell döntenie a közgyűlésnek. A tanács azt javasolja, hogy vegye bérbe a város és alkatomadtán, a viszonyok változásával ajánlja fel majd sportcélokra.

Hunyadvármegyének a sármási földgáz Aradra leendő elvezetése iránt a képviselőházhoz intézett feliratát pártolólaj terjeszti a közgyűlés ele a tanács.

Hönig Ottó aradi szivattyú készítő, mint ismeretes, a varostól körülbelül 24 ezer korona értékű telket kapott azzal a rendeltetéssel, hogy ott gyárat építtessen. A város legértékesebb részén, a Ferenc József városrészen van ez a telek. Hönig ez év végéig köteles a gyárat felépíteni, mert ellenkező esetben a telek visszaszáll a városra. Azt kéri, hogy építési költség felvétele céljából engedje meg a közgyűlés, hogy a kölcsönt nyújtó bank elsőbbsége a telekre bekebelezhető legyen. A tanács tesintettel arra, hogy a város érdekeit így is meglehet védeni, azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a kérését teljesítse.

Az új telep shone-csatornázását sürgősen el kell készíteni, de miot azt megirtuk, ma 34 ezer koronával többé kerül, mint a tervek szerkesztésakor. Ezt a különbözetet kölcsön útján akarja a tanács fedezni és azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a munkák sürgős elrendelése mellett mondja ki, hogy a kölcsönt a tisztai nyugdíjaiból vasszi. Ugyancsak ebből az alapból kéri kölcsön a vegyvizsgáló állomás berendezéséhez szükséges 28 ezer koronát is.

Glatfelder Gyula csanádi püspök, mint azt megirtuk, árt a városához és megismertette a törvényhatóságot azokkal a kegyuri kötelezettségekkel és terhekkkel, amelyek a második ka olikus templom építése követszében a városra haramlanak. A püspök értesítése szerint még 1856 ban hozott határozat alapján köteles a város a templom épületet leantartani, a plébánosnak, káplánjainak, valamint a kantoroknak, orgonistának és

kisleány bővelkedik a feleség jó tulajdonságai-ban. Neken ugyan nem kell feleség, de azért megérdemli egy ilyen szép leány, hogy egy nyarat reá szánjak.

Mindjobban zavarták Fifirinót a többiek és senkivel sem törődött, ha Kata is jelen volt. Az Anna balon nagyjelentőségű esemény dulta fel Fifirinó lelki egyensúlyát. Kata féltékeny lett Fifirinóra, aki hosszan táncol: másvalakivel. Előbb mérgesen rászólt Fifirinóra, majd durcásan, szólanul ült mellette. Fifirinó boldogan tapasztalta ezt a féltékenységet s a csárdás alatt már helyre állott a béke. Szép volt Kata, mikor haragudott. Búbajos, édes kis nő ez, gondolta Fifirinó, miközben karjai között forgatta: nem tudott ellentánni s bevallotta Katának, hogy szereti. Kölcsönösen tisztába jöttek egymás érzelmeivel s hajnalban már mint szerelmesek váltak el.

Fifirinó még másnap is egész szédült volt attól a csárdástól és miatha kicserélték volna, olyan másnak érezte magát s olyan másnak látott mindent. Ezentul egész nap Katával volt. Egyszer Kata egy más férfival is beszélt s ezt látva Fifirinó, nagyon ideges lett. A féltékenységg tört ki belőle s elvesztette fejét. Összeveszett Katával, majd kibékült. Este megint sétálni akartak menni, de Kata inkább cigányt hallgatott. Fifirinó hívta, Kata nem ment. Az egész társaság ott maradt Kata kedvéért s Fifirinó majd megpukkadt a méregetől. — Cigányt akar hallgatni! Sekélyes lélek, nincs benne semmi tartalom. Liba! liba ez a nő! De azért szeretem, — morfondírozott magában.

Mindenkiben vetélytársat látott. Azt hitte, hogy mindenkéi Katába szerelmes és minden

szó, amit Kata más férfival vált, csak a szerelem szava lehet. Katáról még nem tudott semmit, hiszen mindig ő beszélt s Kata hallgatott. Elővette a leányt s el kezdte vallatni, hogy mit művelt pólyás korától kezdve tizenkilenc éves koráig. Kata beszélt. Fifirinó hallgatta. Ha bárminő vonatkozásban férfi jött szóba, Fifirinó elkomorodott. — Ki udvarolt magának? s el kezdett erkölcsöt prédikálni. Fifirinó a legerősebb szerelmi védvam hive volt már. Házasság! Egy férfit szeretni; az elcsot s ahhoz hozzá-menni. Kacérság, csapodárság a leghitványabb bűnök.

Ha kettesben sétáltak ezután, vagy veszekedez, vagy halgattak s szerelmesen néztek egymásra. Messze előre mentek a kacskaringós erdei úton. Fifirinó szive el kezdett hevesen verni, mikor észrevette, hogy a többiek elmaradtak. Torka összeszorult. Megállott. Kata is megállott. Kata szemét valami különös tekintet merevítette reá.

— Ne! Ne! Az Istenért mit csinál!

És elrabolta az első csókot. Fifirinó egészen megőrült s folyton alkalmat keresett újabb csókra. Másnap este, mikor naza kísérté őket, sietette Katát előre, hogy míg a többiek odaérnek, a kapu árnyékában megcsókolhassa. Kata nem értette el a szándékot s nátra beszélgetve a többiekhez, lassan ment.

— Bestia! kinezni akar, — dühöngött Fifirinó és el volt keseredve.

Harmadnap reggel Kata a szokástól eltérően nem nézett ki az ablakon, mikor Fifirinó arra sétált. Lett erre megint patália. Fifirinó dühét még az is fokozta, hogy az egész veszekedésnek a legcsöndesebben kellett lefolyni,

nehogy avatatlan fülek meghallják. Kata nyugalommal halgatt és sehogysem akarta Fifirinó séreimeit megeríteni. Fifirinó homlokán gyöngyözött már a verejték s az idegességtől már aiudni sem tudott.

Egy katonatisztis volt a firdőhelyen. Fifirinó már régen nem jó szemmel nézte. Gyana-kodott, hogy aljas módon szereime ellen tör es Katát elakarja venni feleségül. E szándékáról csaknamar rettenetes bizonytságot is szerzett. Egy delelőtt a katonatisztet teljes díszben látta bemenni Katáék villájába. Kétség nincs, meg fogja most-kérni. Utanna akart rohanni, de a kapuban megállott. Nevetése; lenne most, ha bemenne, ez visszatartotta.

Kiment az erdőbe, onnan átgyalogolt a tóhoz s kiült a szikiára a sötét víz fölé a legborzalmasabb lelkiállapotban. Ott méregette az ug-rást, egészen estig, mely a tóba s egyuttal a nálaiba vezet, míg a bállo sötétség és éhség haza nem kényszerítette. Szegénylősen vonult a mellékutakon, nenogy a diadalmas új párral találkozzék. Szerette Katát s ép ezért feltételezett reá mindent a szerelmes ember elégedetlenségével, meg azt is, hogy neki ad csókot s másnap egy császári és királyi bakafőhadnagyhoz megy nőül. A féltés elvakította s már nem tudott helyesen mérlegelni. Hazaérve tudta meg, a király nevenapja volt s a főhadnagy ezért volt díszben.

Fifirinó némileg megnyugodott, de az iz-galmak nem hagyták nyugodni. Egész éjszaka fel alá-járt szobájában s terveken törte a fejét. Reggelre elhatározta, hogy elveszi Katát, de fen-tartással, azaz előbb óriási prédikációt tart neki arról, hogy a tisztnek nem illik díszben vízi-

egyháziaknak fizetését vállalni. Ez körülbelül évente mintegy tizezer korona terhet jelent. A tanács most nem foglalkozott részletesen ezzel a kéressel, hanem azzal a javaslattal terjesztette be a püspök átiratát a közgyűlés elé, hogy bizza meg a tanácsot a püspökiel leendő tárgyalások folytatására.

A városi zenede fenntartói s a város között már régóta tárgyalások folynak az iskola városítására. Ennek megvalósításához vezet az a lépés, melyet a zenedének legutóbb beadott kérvénye tartalmaz. Azt óhajtja, hogy a város közönsége a kultuszminisztertől szakképzett tanerőket kérjen az iskola részére, vagy ha ez nem lenne lehetséges, akkor állami pénzeget eszközöljön ki. Kovács Vince tanácsnok, az ügy előadója azt javasolta, hogy teljesítse a közgyűlés ezt a kérelmet, mert a miniszter előreláthatólag csak azzal a feltétellel nyújt majd támogatást, ha a város az iskolát saját kezelésébe átveszi és a közoktatásügyi kormány felügyeleti jogot biztosít. Minthogy ez felelne meg leginkább a nagy zenekultúrával rendelkező város polgársága érdekeinek is, a kérést a legmelegebb támogatásra tartja érdemesnek.

Grattfelder Gyula csanádi püspök azt kéri a várostól, hogy az aradi katolikus internátus épülete után kivetett illetéket, 850 koronát engedje el a város, mert az intézmény kulturális és jótékony célt szolgál, amennyiben rendkívül mérsékelt áron látják el ott élelemmel és lakással a bennlakó nővérdiákokat. A tanács a kérés teljesítését javasolja a közgyűlésnek.

Régebbi közgyűlési határozat alapján január hónapban a tisztviselői hivatal kötelessége hajtani, mely jogok és kötelességek nyílnak meg és szűnnek meg a folyó év során. Ez évben csak a segéti telepen épülő munkásházákra vonatkozó közgyűlési határozat jár le, amennyiben azok a telektulajdonosok, akik a várostól elfogadták a telket, kötelesek július elsejére a házakat felépíteni. Minthogy azonban a rossz gazdasági viszonyok következtében a telektulajdonosok csak nehezen, vagy egyáltalán nem tudnak bankkölcsönt kapni, azal a kéressel fordulnak a városhoz, hogy egy két évre adjon nekik halasztást. A tanács teljesíthetőnek találja a kérelmet.

TANÜGY.

(—) Továbbképző szakrajztanfolyamok.

Az aradi állami fa- és fémipari szakiskolában f. évi január 3 án a következő szakrajz tanfolyamok

telni tiszteséges leányos háznál. A tiszt különben is aljas lélek. A hotelban is a szolgálatszemetes embernek tartják. És így tovább. Fifirino az egész beszédet megkonstruálta, ötször, hatszor elmondta magának, míg végre megindult Katához. Kata örömmel futott elébe, derűten, mosolyogva.

— Vissza! — szerette volna kiáltani Fifirino, de a körülmények nem engedték meg, így kénytelen volt udvariasan köszönni Katának és szüleinek.

Végre magukra maradtak s ekkor elérkezettnek találta az időt Fifirino, hogy szavai erejével porig alázza a nőt, megtörje és azután magához emelje. Fifirino összeszedte gondolatait s elkezdte kigondolt mondókáját. Alig ért az első mondat végére, ránézett Katára, ki vele szemben ült. Kata szép volt. Szerelmes mosoly ragyogott az ajkán, tűz csillogott szemében. Fehér ruhája gyöngéden simul nyúlank természetére, szoknyája alól kivillogott finom, vékony bokája.

Fifirino mindezt látta s a második mondat közepén már dadogni kezdett. Itt az alkalom, miért nem csókolom meg, villant át az agyán s a következő pillanatban minden keserűséget feledve, Kata elé borult.

A megkérés formalitásai kissé zavarba hozták, de azért sikerült. Este már mint vőlegény ment haza. Mikor egyedül maradt s ágya szélére ülve átgondolta a nap eseményeit, az el nem mondott beszéd mint a kígyó szisszent fel benne. Minden boldogságon keresztül valami megalázkodás keserűsége tört elő lelke rejtekéből.

— Enyim lesz, de halálra gyöttröm! — mondta fenhangon s ezzel leoltva a villanyt a fal felé fordult és elaludt.

nyíltak meg, asztalos, géplakator, műlakator, c pész és szabósegédek részére. Beirathozni lehet a szakiskola igazgatóéjánál vasárnap d. e. 9-11 óráig és hétköznap este 6-7 óráig. Igazgatóság.

Románia

leszámolás a készülő Bulgáriával.

— Katonsi készültség a határon. —

Távirati tudósítás.

Bukarest, január 4.

Berlin: A Vossische Zeitungnak jelentik Bukarestből: A tárgyalások Románia és Bulgária között döntő stádiumba jutottak. A román kormány elérkezettnek látja az időt, hogy Bulgáriával szemben tisztázza a helyzetet és igényeit a leghatározottabb formában előterjessze. De mivel nem zárkózhatott el a nehézségek elől, amelyekkel Bulgáriának küzdenie kell, mérsékletet tanúsított a déli határ kiigazítása dolgában, fellepésével azonban értésére adta a szófiai kormánynak, hogy bármennyire kívánja is a béke fenntartását, nem tűri a megoldás elhalasztását, és ha Bulgária ridegen visszautasítaná a követeléseket, akkor attól sem riad vissza, hogy katonai erővel bevonuljon Bulgáriába és fegyverrel szerezzen érvényt jogos követeléseinek. A román hadügyi kormány teljes mértékben végrehajtotta a megfelelő katonai készülődéseket, nem mintha nem volna reménye arra, hogy Bulgária szépszerével nem akar eleget tenni Románia igényeinek, ami annál kevésbé képzelhető, mert Bulgária tudatában van annak, hogy Románia barátsága és támogatása reánézve megbecsülhetetlen.

A román belügyminiszter a *Matin* londoni külön tudósítójának ezt jelentette ki:

— Az az állítás, hogy Románia borraalót kér Bulgáriától, alaptalan. Mi földrajzi és stratégiai tekintetben ránk nézve fontos határkiigazítást követelünk, mert a balkáni háboru nyilvánvalóan veszteségeket okozott nekünk. — Macedóniában 400.000 román él, kik eddig megőrizhették nemzetiségüket, az új alakulásban azonban a bolgár, szerb és görög népbe be fognak olvadni. Ez a 400.000 román tehát ránk elvész. De politikai tekintetben is jogosultak követeléseink. Megakadályozhattuk volna a háborut és csak semlegeségünk folytán foglalhattak el a balkáni államok török területet.

Arra a kérdésre, hogy Románia követeléseinek visszautasítása esetén háborut üzenne-e, a miniszter ezt válaszolta:

— Egy esetleges román-bolgár háboru bizonyára általános konfliktust vonna maga után. Ne beszéljünk azonban ilyen vészes eshetőségekről. Reméljük, hogy Bulgária, mely ép úgy, mint mi, föntartani igyekszik a jóbarátságot, óhajainkat kedvezőbben fogja mérlegelni, mint eddig.

London: A *Times* jelenti: *Take Jonesku* és *Danev* dr. beszélgetése nem volt egész eredménytelen. A bolgárok Oroszország tanácsára hajlandók belemenni kis határigazításba Szilisztria és a Fekete tenger között.

Berlin: A *Lokalanzeiger*-nek jelentik Pétervárról: A külügyi hivatalból eredő hírek szerint a Románia és Bulgária között folyó tárgyalásnak nagyon barátságos jellege van és komoly bonyodalmaktól egyáltalán nem kell félni. Az orosz diplomácia Romániának kompenzációs követelését azoknál a szolgálatoknál fogva, amelyeket Románia viselkedésével ebben a háboruban szerzett, teljesen megokoltnak tartja.

Kétszáztiz millió

uj hadihajókra.

— Hárcm Dreadnoughtot kér Montecuccoli. —
— A háboru költségei. — Teleszky pénzügyminiszter nyilatkozata. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, január 4.

Bécsben ma Berchtold gróf külügyminiszter elnöklésével közös miniszteri értekezlet volt, amely délelőt fél 11 órakor kezdődött a külügyminiszteriumban és délután fél 3 óráig tartott. Lukács László miniszterelnök a dezsőné után visszatért a Magyar Házba, ahol délután fél 4 órakor fogadta Caninelli bécsi runcius látogatását, aki fél órát töltött el a miniszterelnökkel. A miniszterelnök is és a pénzügyminiszter is délután hivatalos ügyeket intéztek el. Teleszky pénzügyminiszter ma éjszaka visszautazott Budapestre.

Bécsből jelenti tudósítónk: Az *Aradi Közlöny* bécsi tudósítója illetékes részről a következő értesülést szerezte a mai közös miniszteri tanácsról: A tengerészeti parancsnok mint minden alkalommal, most is nyomatékosan hangsúlyozta az új Dreadnoughtok építésének szükségességét. Teljesen alaptalan az a híresztelés, hogy gróf Montecuccoli lemondásra gondol s a mai közös miniszteri tanács ezt jelezte volna. Épen ellenkezőleg áll a dolog. Montecuccoli gróf izig-veig katona, aki azon a helyen marad, ahová Őfelsége rendelte s iparkodik a tengerészetnek szolgálni. Montecuccoli gróf ma is hangoztatta, hogy a monarchia-osztály kicserélése felette sürgős és érintette, hogy a Dreadnoughtok ágyuinak 38 centiméteres kaliberűeknek kell lenni, az építkezés pedig hajónként 70 millióba, összesen 210 millióba fog kerülni. Már most felhatalmazást kért a tengerészeti parancsnok az új hadihajók építésének előmunkálataira, hogy az ágyu anyagot megrendelhesse és a terveket kidolgoztathassa. Kétségtelenül az volt ezzel a célja, hogyha ez évben megkapja a felhatalmazást, akkor a két kormány a kötelezettséget is vállalja a szükséges összeg előteremtésére s ezzel magyarázható, hogy a két pénzügyminiszter nehézségeket támasztott, amennyiben mindketten azt hangoztatták, hogy kénytelenek a monarchia két államának teherbírásával számotvetni.

A közös minisztertanács lefolyásáról Teleszky János pénzügyminiszter így nyilatkozott tudósítójuk előtt:

— Elsősorban a két pénzügyminisztert érdekelte a mai közös miniszteri tanács. A külpolitika válságos volta és az utolsó hónapok aggasztó jelenségei arra készítették a monarchiát, hogy óvatosságból katonai intézkedéseket tegyen. Ezek a készülődések, melyeket a hadvezetőség végrehajtott, természetesen nagy anyagi áldozatokat róttak a monarchiára és ezek kerültek szóba a közös miniszteri tanácsban. Október végén a közös miniszteri konferencia jóváhagyta a hadügyi kormány előterjesztett javaslatait és *Auffenberg* lovag, akkori hadügyminiszter természetesen a katonai intézkedések költségeiről is tájékoztatta a két kormányt. A mai közös miniszteri tanácsban utóda, *Kroatina* hadügyminiszter bizonyos tekintetben számadást terjesztett elő s a közös miniszteri konferencia azt tudomásul vette. Most a két pénzügyminiszternek gondoskodnia kell a további fedezetről. Azok az ügyek, melyek ma tárgyalásra kerültek, hogy úgy mondjam, adminisztratív természetűek voltak. A mai közös miniszteri tanácsnak épen azért nem lehet különösebb jelentőséget tulajdonítani, ami abból is kitetszik, hogy Stürgkh osztrák miniszterelnök nem is volt jelen.

Lukács a királynál.

(Az új igazságügyminiszter kinevezése.)

Saját tudósítónktól.

Bécs, január 4.

Lukács László miniszterelnök tegnap este hét órákor titkára, Latinovits Endre dr. kíséretében, Teleszky János dr. pénzügyminiszter pedig ma reggel Budapestre ideérkezett; mind a két miniszter a Magyar Házban szállt meg. Lukács miniszterelnök, aki ma korán reggel munkánál ült, néhány állami ügy elintézése után délelőtt fél tíz órákor automobilon Schönbrunnba hajtatott.

A miniszterelnök délelőtt tíz órákor jelent meg kihallgatáson a királynál. Hír szerint a kihallgatás *foljó ügyekre vonatkozott*, nevezetesen azokra az előterjesztésekre, amelyeket a kormányelnök az igazságügyminisztériumban elkövetkezendő változás tárgyában tett. Schönbrunnból a miniszterelnök egyenesen a külügyminisztériumba hajtatott, hogy részt vegyen a közös miniszteri értekezleten.

Délelőtt féltizenegy órákor a külügyminisztériumban közös miniszteri értekezlet kezdődött, amely *foljó közös ügyekkel* foglalkozott. A közös miniszteri értekezleten *Berchtold* gróf közös külügyminiszter elnököt s rajta kívül a következők vettek részt: Krobotin lovag hadügyminiszter, Bilinszki lovag közös pénzügyminiszter, Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok, Lukács László és Stürgkh gróf miniszterelnök, valamint Teleszky János dr. és Zaleszki lovag pénzügyminiszterek. (Erről lapunk más helyén írunk.)

Balogh Jenő dr. igazságügyminiszter.

Félhivatalos közlemény *illetékes helyről* szerzett értesülés alapján ezt jelenti: Lukács László mai kihallgatásán a király a miniszterelnök javaslatát kegyesen elfogadta és Székely Ferenc igazságügyminisztert állása alól saját kérésére és szolgálatainak elismerésével kegyelemben *felmentvén*, igazságügyminiszterré a miniszterelnök előterjesztésére *Balogh Jenő* dr. vallás- és közoktatásügyi államtitkárt nevezte ki. Az új igazságügyminisztert *nyomban értesítették* kinevezetéséről, közölve vele, hogy eskütételét holnap délelőtt tizenegy órára tűzték ki.

Budapestre jelentik: *Balogh Jenő* dr., akit a király ma Lukács László miniszterelnök előterjesztésére igazságügyminiszterré nevezett ki, ma délután Bécsbe utazott. Holnap délelőtt tizenegy órákor *teszi az esküt* a király kezébe. Az ünnepeles aktusnál *Berchtold* gróf külügyminiszter, Lukács miniszterelnök és *Eszterházy* Miklós herceg zászlósul szerepelnek. A magyar miniszterek holnap délután utaznak vissza Budapestre.

Álhir Zichy grófról.

Egy ellenzéki lap ma azt jelenti, hogy *Zichy* János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a választójogi reformjavaslattal szemben táplált aggodalma miatt megújította már egyszer benyújtott lemondását. *Illetékes helyről* nyer: főhatalmazás alapján félhivatalosan kijelentik, hogy a lemondásnak annak idején a leghatározottabban megcáfolt híre ma megújított formájában sem található hitelre és pedig annál kevésbé, mert *Zichy* János gróf teljesen egyelért a kormány által benyújtott választójogi törvényjavaslattal és úgy az erre vonatkozó, mint a lemondásáról szóló *ma-kasul megújuló* híradás valótlanság.

A román főispánok.

Lugosról jelentik félhivatalosan: Egyes fővárosi lapok közleményeit román főispánok kinevezéséről itt román körökben alaptalannak tartják már azért is, mert ezzel kapcsolatban olyan személyek kerültek szóba, akiket komolyan említeni nem lehet. A vezető román politikusoknak az a

véleményük, hogy ez a kombináció nem más, mint a munkapárt és a kormány ellen való hangulateltetés; az érdekes román politikuskoknak egyébként eddig is nyitva állott az út a közpályán.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az adónegyedmesterek. *Krenner* Zoltán dr. törvényhatósági bizottsági tag indítványt adott be, amelyben azt kéri, hogy a három adónegyedmester állását szervezzék át adóvégrehajtói állássá. A városi tanács mai közgyűlés előkészítő ülésében foglalkozott ezzel az indítvánnyal és abban állapodott meg, hogy nem javasolja az indítvány teljesítését, hanem a negyedmesterek kérésével csak akkor foglalkozik majd, amikor a városi tisztviselői kar általános átszervezéséről szó lesz. A negyedmesterek kérése pedig valóban méltánylást érdemel. Az a három negyedmester, akiről szó van, csakugyan végrehajtói teendőikkel foglalkozik és törvényes végrehajtói képesítésük is van. Az átszervezés anyagi megterheléssel sem jár a városra, mert a három negyedmester jövedelme most is eléri a végrehajtói fizetést. A negyedmesterek kívánsága ezenkívül törvényes is, mert az 1912. évi új városi törvény megszünteti, nem ismeri többé a negyedmester elnevezést, hanem ezeket az állásokat más, megfelelőbb elnevezéssel látta el.

A vágóhid ujjáépítése. Az aradi ipartestület hentes szakosztálya azzal a kérelemmel járult a városhoz, hogy a sertés vágóhidat bővítsék ki, mert annak helyiségei nem felelnek meg a forgalomnak. A tanács, minthogy a vágóhid ujjáépítésének kérdése még függőben van, egyelőre nem foglalkozik a kérdéssel.

A városi homokbánya. A gáji homokbánya leföldelésével elkészült a mérnöki hivatal és a jövő héttől kezdve a homok köbméterenként negyven fillérért kapható a bányában.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1913. évi január hó 8-án d. u. 3 órákor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. — 25. A tisztviselői ügyszolgálat javaslata kiskorú Budai Péter városi munkáknál megsérült munkással kötendő egyezség tárgyában. — 26. A tisztviselői ügyszolgálat betérjesztői Báldinok Mihálynéval földhasználati iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. — 27. A tanácsunk előterjesztései a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek azon leiratát, mellyel az 1911. évi hiánytalan fedezésére további 17268 koronát állami segélyként kiutaltványozott. — 28. M. kir. földművelésügyi miniszternek leirata a bor ellenőrző bizottságba két tagnak választása iránt. — 29. A tanácsnak előterjesztése az új telepnek Shone csatornával való ellátásával kapcsolatos költségeknek újbóli megállapítása tárgyában. — 30. A tisztviselői ügyszolgálat betérjesztői Németh J. aradi céggel festékanyagok szállítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. — 31. A tisztviselői ügyszolgálat betérjesztői Szabó Alberttel üvegtermékek szállítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. — 32. U. az betérjesztői Róth József aradi céggel a papírneműek szállítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. — 33. Hönig Ottó kérése aziránt, hogy a felveendő építési kölcsönre részére a városi költségvetés telekre elsőbbség adassék. — 34. Reich Elza kérése aziránt, hogy bolt bérletét Krausz Mihályra átruházhassa. — 35. ifj. Kristyó Jánosnak kérése legelő bérletének Brandeisz Henrikre leendő átruházása iránt. — 36. A tisztviselői ügyszolgálat jelentése a folyó évben a város közönségét érdeklő jogok és kötelezettségek megnyitása és megszüntetéséről. — 37. Institoris Zsigmond segédtiszt kérése rendkívüli fizetési előleg utalványozása iránt. — 38. Krenner Zoltán dr. törvényhatósági bizottsági tag indítványa az adóügyi negyedmesteri állásoknak adóvégrehajtói állásokra leendő átszervezése tárgyában. 39. Az igazolóválasztmány jelentése 7 legközelebbi adófizető törvényhatósági bizottsági tag folytatólagos igazolása tárgyában.

A nagyhercegnek

mulatós kedve van.

Távirati tudósítás.

Bécs, január 4.

Az orosz cári családban úgy látszik, megbombolt a fegyelem. Bejárta a világot a szenzációs hír, hogy *Alexandrowics* Minály nagyherceg a cár parancsa, sőt kérése és tilalma ellenére is, szíve sugallatára hallgatva feleségül vette azt a polgári nőt, akit bárhol szívesebben látna az uralkodói család, csak magokkal egy sorban nem. Most ismét egy más botrányról érkezik ide jelentés, amely szintén egy orosz nagyhercegről szól, ha ugyan nem is ilyen végzetes lépésről.

A legújabb eset hőse a cár egyik fiatalabb unokaöccse: *Pawlovics* Demeter nagyherceg. A fejedelmi sarj jelenleg a lovastestőrsegnél szolgál Szent Pétervárott, hadnagyi rangban. A minapiban a nagyhercegi hadnagynak mulatós kedve támadt. Szolid mulatozásra invitálta tehát néhány tisztársát a „Villa Rode” című előkelő restaurantba, amely a kis Neva folyam egyik idilliikus szigetén emelkedik, nem messze a Péter Pál erődötől. Talán a hatalmas barátság tudatában, francia pezsgő folyt patakokban az előkelő társaságban. Zene is volt, szép kicsi nők is voltak... hát kitért a fiatal, duhaj természet a kicsi nagyhercegből is. Éjtél már régen elmúlt, amikor meg vitagos volt a mulatónhely minden ablaka. Pedig az orosz policia meglehetősen szigorú, ami az éjjeli csendfenntartást és a korcsmak záróraját illeti. De a rend éber őre kegyetlen-kegyetlen szemet hunyt, hiszen a nagyherceg vigad odabenn! Hirtelen azonban beürül kifelé irányult a vigalom zaja: *revolverlövések* durranása hallatszott az éjszakában, a tisztársaság kilöködött a folyam part felé, halálos veszedelmekkel fenyegetve meg minden arra járó-kelet.

Ekkor már a rendőrség is kénytelen volt kinyitni nyugorgató szemét és *Pawlovics* Demeter nagyherceg ezredparancsnokságához fordult, kerve, hogy intervencionáljon: még valami boldogot talál ekkövetni a nagyherceget; parancsoljak hát haza mar a tiszt urakat. Az ezredparancsnok, *Skoropatskij* ezredes tehát követseget küldött a „Villa Rode”-ba; őfensége, a nagyherceg hadnagy ur kegyeskedjek azonnal nazatérni. A különösen általában kedvelt ezredes *Grof Pahlen* hadnagyot küldte ki ezzel a parancssal, mert hiszen az ezredes szava még a nagyhercegi hadnagy előtt is parancs; így kívánja ezt a katonai regláma. *Grof Pahlen* hadnagy vágatott lovon, sietett a Neva-hídon át a nagyherceghez és közölte ezzel a felszólítást. *Pawlovics* nagyherceg pezsgős poharral a kezében fogadta kommandansának követét, de ugyanekkor meglehetősen kozak nyelven nyilvánította véleményét a felebbvalói tekintélyről. *Pahlen* hadnagy visszavagatott *Skoropatskij* ezredeshez és híven elreferálta a történeteket. Az ezredes kora reggei már audiencián volt a cárnál és jelentette, hogy a nagyherceg elfeledkezett a katonai fegyelemről, amikor a parancs hallatára jelentette ki, hogy biz' ő tovább mulat és nem tűri mások beavatkozását a — *magánéletébe*... Mikor a nagyherceg kijózanodott mamorából, II. Miklós cár saját maga dorgálta meg hadnagy unokaöccsét és elítélte több napi szobafogságra. Pedig *Pawlovics* Demeter a cár legkedveltebb rokona. *Skoropatskij* ezredes pedig beadta *lemondását*. Ebben követte őt *Pahlen* gróf is, aki utóbbi azonban „tapintatos viselkedése” miatt másnap már a cári udvar istálló mestere volt... De a nagyhercegi mulatságnak még komolyabb konzekvenciái is lesznek: *Pawlovics* Demeter kilép a hadseregből és már legközelebb *hosszabb külföldi utra indul*. Ez lesz a tulajdonképeni büntetés, ami után a nagyherceg ismét felelősséget a tisztikarbojtot. Szent Pétervárott úgy tudják, hogy ama nevezetes, de végzetes éjszaka a nagyherceg egy polgári származású holgygyel mulatott, akit *menyasszonyának* jelentett ki. Különösen ezért kell a kis fenségnek legalább is egy egész esztendőig járnia a külföldet, hogy feledjen és ne kövesse *Alexandrowics* Minálynak, a bátyjának végzetes példáját.

Visszautasított bankkövetelés.

— Arad pénzügyi bizottságának határozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 4.

Arad városnak újabb manőverrel rontottak neki a fővárosi kartell bankok, amelyek a külvárosi csatornázásra ötszáznegyvenezer koronát adtak kölcsön két évre $\frac{3}{4}$ százalékkal magasabb kamattal a mindenkori bankráta felett. A kölcsön a szerződés szerint folyószámián áll és fél éves felmondással bontható fel kölcsönösen. A város tehát fizet a mai napig $6\frac{3}{4}\%$ kamatot.

Ma arról értesítették a kartellben álló pénzügyintézetek: a Pesti Hazai Takarékpénztár, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Magyar Jelzálog és Hitelbank a várost, hogy az említett feltételek mellett a pénzt nem hagyhatják a városonál. Fizeszen az Osztrák Magyar Bank váltóleszámitolási kamattal, tehát hat százalékon felül, $1\frac{1}{4}$ százalékos kamatot, valamint $\frac{1}{8}$ százalékos folyósítási jutalékot negyedévenként. Ha ez nem tetszenék, akkor változtassa át 50 éves törlesztéses kölcsönre, 5.65 százalékos annuitással és a tőket 89 százalékos árfolyammal elszámolva.

Valasz tizenöt nap alatt adandó a törvényhatósági bizottság jóváhagyása után.

A tanács intézkedésére Vannay Gyula tanácsnok ma délutánra összehívta a pénzügyi bizottságot, hogy ezt a hatatlan próbákozást megsmertesse vele és javaslata alapján a közgyűlésnek megfelelő ekspedienst ajánjon.

A bizottsági tagok megállapították, hogy a bankok prozozicija $1\frac{3}{4}$ százalékkal drágítaná meg azoknál a pénzügyintézeteknél a kölcsönt, melyek az örökké szegyenletes és emlékezetes hid kölcsönt adták a városnak.

Megállapították azt is, hogy a bankok igen nagy tévedésben vannak, ha azt hiszik, hogy a várost, tekintettel a kedvezőtlen pénzügyi helyzetre, kényük-kedvük szerint úgy préselhetik, ahogy akarják. A csatorna kölcsön csak fél éves felmondás után fizetendő vissza és ezért, most hirtelen semmi más teendője nincs a törvényhatóságnak, minthogy értesíti a pénzügyintézeteket, hogy a prozozicikat nem fogadja el és sem a magasabb kamatot nem fizeti, sem pedig a konverziót meg nem csinálja.

Erre természetesen a pénzügyintézetek fel fogják mondani hat hónapi lejáratl az 540 ezer koronát. Hogy mi legyen ekkor a teendő, erről tanácskozott behatóan a pénzügyi bizottság.

Érdekes tervet terjesztett elő Kélményi János főszámvevő.

— Minthogy a belügyminiszter — úgy mondotta — tudomásom szerint más városokak már megengedte, Araddal sem tehet kivételt és hozzájárul ahhoz, hogy a Weitzer alapban levő koronajáradékokat, körülbelül másfélmillió korona, az Osztrák-Magyar Banknál lombardirozttassa a város. A névérték 75 százalékaig kap reájok kölcsönt. Ez körülbelül 1,236.000 korona és fizetne érte $6\frac{1}{2}$ százalékos. Ennél olcsóbb kölcsönt a mai viszonyok mellett sehol sem kap a város. Legjobb lenne, ha ezt azonnal megtenné a város és visszafizetné a kartell bankok pénzét.

— Utalok arra — mondotta — Vannay Gyula elnök — hogy a miniszter még azt sem engedte meg, hogy a templom építési alaphól vegyen kölcsön a város, felő, vajon hozzájárul e a Weitzer alap papirjainak elzalogosításához. Legcélravezetőbbnek tartanám, ha a polgármester tárgyalásba lépne a bankokkal és méltányosabb feltételeket alkudnék ki tőlük. Szabó Albert, Somló Armin dr. és Hegyi Albert pártolták a főszámvevő javaslatát, míg Adler Andor utalva arra, hogy sehol a világon ma kilenc százalékon alul még íó papirosra sem lehet pénzt kapni, azt javasolta,

hogy a törvényhatóság egyelőre semmit se cselekedjék, minthogy értesítse a bankokat ajánlatuk elfogadhatatlanságáról. Ha erre felmondják a kölcsönt, akkor felhírendő a polgármester, hogy járjon el a miniszternél és eszközölje ki a lombardirozásra az engedélyt. Természetesen — ugymond — ha a Weitzer-alap papirjai az alapító levél értelmében rendelkezésére állanak a városnak.

— Ha ez sem lenne lehetséges — szólalt fel Wizer Aladár főszámvevő helyettes — akkor mondja fel a város az aradi bankoknál lévő betéteit, helyezze el egy pénzügyintézetnél és vegye attól kölcsön egy csekély kezelési jutalék mellett.

A bizottság, mint megirtuk, Adler javaslatát fogadta el.

Ki a gyilkos?

— A gyulafehérvári földbirtokos tragédiája. —

Távirati tudósítás.

Gyulafehérvár, január 4.

Jelentették már a lapok, hogy Gyulafehérvárott a saját házában agyonlőve találták Rosor Publiusz ötven éves tekintélyes földbirtokost, megyei virilis jogu törvényhatósági bizottsági tagot és a feleségét és hogy a gyilkossággal a szerencsétlen házaspár semmiházi huszonnégy éves fiát, Rosor Györgyöt gyanusítják, aki folyton zsarolta pénzéért szüleit és gyakran meg is fenyegette őket. A rettenetes esetről Gyulafehérvárról ma ezt jelentik:

A kettős gyilkosság dolgában közvetlen bizonyítékokat még nem találtak. A közvetett bizonyítékoknak egész láncolata azonban arra vall, hogy a Rosor fiu részese a gyilkosságnak. A nyomozás eddigi adatai szerint beigazolást nyert az, hogy a revolvert, mellyel a lövések történtek, a múlt hónap 30 án adták el a Slézinger testvérek vaskereskedésében.

A revolver, mely közönséges hat koronás hét milliméteres Lefauché-féle, egy Frocilla Nikifor nevezetű volt oláhgrébói tanító vásárolta, aki az állását elhagyva, Gyulafehérvárott Pap János dr. román ügyvéd irodavezetőjénél lakott, az esetet megelőző délután azonban eltűnt. A nyomozás megállapította, hogy hétfőn dében a revolver vásárlása után Rosor György, a meggyilkolt házaspár fiu ezzel a Frocillával tanácskozott és ugyancsak vele, még a gyilkosság napján délelőtt a városi vendéglőben összebujva tárgyalt.

Beigazolást nyert a nyomozás eddigi adataival az, hogy Rosor Györgynek, a meggyilkolt házaspár fiának éjjel előtt a városi vendéglőben való mulatozása után nem volt pénze arra, hogy számláját kifizesse. A pincér hasztalanul szólította föl, nem tudott fizetni. Onnan azzal, hogy a másik vendéglőbe mennek, eltávoztak és mintegy másfél óra mulva tértek vissza a városi vendéglőbe. Akkor azután már pénzt mutatott, kifizette a számlát, a cigányoknak tizenkét koronát adott, a pincérnek egy tárcát adott, amelyre vonatkozólag az a gyanu, hogy ez a tárca az anyja tulajdona.

Rejtélyes a házőrző kutya eltűnése is, épen a gyilkosság napján. A kutyát most Rosorék tanuján, a Prader városrészben találták meg. A városban nagy az izgatottság. Igen sokan áldogálnak a Rosorék háza körül.

A rendőrkapitány elővezettette ma délután Rosor Györgyöt és felmutatta neki azt a revolvert, amelyet meggyilkolt atyja ágyában találtak s amelyről megállapították, hogy Frocilla Nikifor oláhgrébói tanító vásárolta. A kapitány megkérdezte, hogy ismeri e a revolvert. Rosor minden habozás nélkül kijelentette, hogy az ő tulajdona és hogy atyja ezt tőle még a tett estéjén elvette. Balázs János fodrász vallomásából kiderült, hogy Rosor ezt a revolvert a gyilkosság estéjén előtte felmutatta és fenyegetődzött, hogy végez éjjel aty-

jával. Rosor konokul tagadott, mire a főkapitány szembesítette Balázzsal, aki a szemébe mondta. Rosor megmaradt a szembesítés után is tagadásánál. Különösen sok nikkelpénzt találtak nála, ami erősen ellene vall, mert atyja vámbérlő volt s a napi bevételeiben állandóan szerepelt a nikkelpénz. A nyomozás kiderítette, hogy Rosor a gyilkosság elkövetése után a városi vendéglőben rövid ideig tartózkodott és onnan átment az Erzsébet kávéházba, ahol biliárdozni kezdett, de oly izgatott volt, hogy a játszmat nem tudta befejezni. Dacára ezeknek a körülményeknek, Rosor megmaradt tagadása mellett. A másik letartóztatott Puskás György, akit a gyilkosság éjszakáján Rosor társaságában találtak, is tagad. Holnap fordulatot várnak attól, hogy megkísérlik a revolver vásárlójának, a tanítónak az előállítását, akinek a kézrekerítésére a legszélesebb intézkedéseket tették meg. A személyleírása teljesen illik a bűnygyben szereplő eddig ismeretlen cilindres idegenre és valószínűnek tartják, hogy a tanítónak része volt a gyilkosság előkészületeiben. Az áldozatok temetése holnap délután 3 órakor lesz.

Politikai harcból személyeskedés.

— Ellenzéki izléstelenkedés. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, január 4.

A Neue Freie Presse híradása szerint Tisza István gróf kijelentette a munkapárt körhelyiségében, hogy az ellenzék soha nem érezte vele társadalmilag is a politikai nézetkülönbségeket, sőt június 4-ike után is valamennyi ellenzéki képviselő találkozás esetén mindig köszöntötte őt és fogadta is mindenkinek üdvözlését, kivéve három képviselőjét: Polónyi Gézáét, Polónyi Dezaőét és Kovácsy Káimánét. Mint Budapestről jelentik, a szövetséget ellenzék tagjai a Neue Freie Presse közleményével szemben együttes nyilatkozatot fognak kiadni és abban ki fogják jelenteni, hogy Tisza István grótot június 4-ike óta sem nem üdvözlöttek soha, sem üdvözlését nem fogadták és nem is fogják elfogadni.

Egy előkelő politikus a következőképp nyilatkozott erről az izléstelenkedésről:

A társadalom minden rétegében erős visszatevészt kelt, hogy az ellenzéken jónak látják immár a politikai gyűlölséget társadalmi térére is átvinni és személyes természetű hecceket rendezni olyan férfiak ellen, akik a politikai küzdelmekben becsületes meggyőződésüktől vezéreltetve az ellenkező táborban küzdenek. Tisza István elég férfiu ugyan ahhoz, hogy az ilyen heccet elől meg ne hátráljon, mindazonáltal általános a vélemény, hogy az ellenzék ismét csak magának árt, amikor a lovagiaskodás terére akarja szorítani a nagy politikai ellentétek elintézését. A szociáldemokrata elvtársak is rosszul érezhetik magukat, amikor grófi szövetségeseik a vivóterekben csinálnak politikát és amikor az ellenfél kardja grófi vezérüknek, Károlyi Mihálynak arany karperecéről pattant vissza. Az ellenzék pozícióját a közvélemény szemében ez a krakélereskedés bizonyára nem fogja erősíteni.

Budapestről jelentik: A Bud. Tud. jelenti: A Népszava ma reggeli számában „Egy panama csődje” cím alatt alaptalan rágalomtól hemzseggő cikket közöl a miniszterelnök ellen. Kijelentjük, hogy mindaz, ami e cikkben foglaltatik, alaptalan hazugság. Azon felhívásra, hogy a miniszterelnök indítsa meg a sajtópört a cikk miatt, fel vagyunk hatalmazva kötelezőleg kijelenteni, hogy a miniszterelnök abban a pillanatban hajlandó a sajtópört megindítani, amelyben a Népszava szerkesztője vállalja a cikkért a felelősséget, mert pár forintért szerződöttetett strohmanokkal és szedőgyerekekkel nem hajlandó pört folytatni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Vasárnap: Délután: *Náni*, népszínmű. Este: *Tengerész Kató*, operetta.
Hétfő: Délután: *János vitéz*, operetta. Este: *Éva*, operetta. (A címszerepben Diósi Nusivel)
Kedd: *A farkas*, vígjáték.
Szerda: *Tengerész Kató*, operetta.
Csütörtök: *A faun*, vígjáték. (Bemutató előadás)
Péntek: *A faun*, vígjáték.
Szombat: *A faun*, vígjáték.
Vasárnap: Délután: *Leányvásár*, operetta.
 Este: *A gyimesi vadvirág*, népszínmű.

Weil Magda hangversenye.

*

A tavalyi nagyszerű monstrekoncert után az idén az Ujságírók Segélyegylete ma mindössze két szereplővel rendezett hangversenyt. A siker ennek dacára egy cseppet sem maradt mögötte a tavalyinak. S ennek nem csupán a rendező intézmény népszerű volta az oka, hanem jórészt az est hőse, az aradi közönség előtt oly szimpatikus Weil Magda fellépte *Dienzl* Oszkárval. Még alig három éve lehet, hogy utoljára hallottuk Weil Magdát első mesterének, Unger Mór tanárnak növendékhangversenyén. Ha emlékeztünk nem csal, akkor is a Wieniawski Faust ábrándját játszotta, mely mű mai programjának utolsó pontja volt. Már akkor is kézzel-művelés számba ment Weil Magda, hiszen nélkül nem vették volna fel *Sefcsik* mester bécsi mesteriskolájába. Aki oda bejut, az előtt nyitva áll a *Gradus ad Parnassum*. Az idén abszolvál a fiatal művész a mesteriskolában s első debütje Aradon a legteljesebb művészi diadal volt. Aki ilyen magas művészi fokot van, mint Weil Magda, annál a haladás megítélése csakis hosszabb időközök után lehetséges. Az említett 3 év alatt Weil Magda tényleg sok tekintetben nagyot fejlődött. Ma már rendelkezik azzal a fizikai erővel, ami a majdnem 1 óráig tartó Goldmark koncert horribilis nehézségeinek leküzdéséhez szükséges. Aki valaha játszott e koncertet, az tapasztalhatta, hogy Goldmark nem nekedűs léte miatt olyan nekedűellenesen írta itt futamait, hogy ezek betanulása maga külön tanulmány. De megvan Weil Magdában a Goldmark-féle izzó szenvedélyes hév méltó visszaadásához szükséges temperamentum is, míg az Air tételben széles éneklő tónusa érvényesült, a 3. tétel Kadenciájában pedig egyéni virtuóz fel fogása nyilvánult. Az első darab egy csapásra meghódította a közönséget, mely a szalondarabok közül különösen Hubay légies Zefirjét, melyet Geyer Steffitől hallottunk utoljára — s Kreisler scurdine-nal játszott édes Liebesliedjét s pergő spiccafójtékával hatásos Schön Rosmarinját tapasztalta meg legjobban, úgy, hogy már itt ráadásul kellett játszania Kocián Tavasi himnuszát. Az utolsó darab, Wieniawski kissé laza szerkesztű Faust ábrándja, a szerző virtuozitásának hű képe, ismét a Sefcsik iskola kiváló eredményeit demonstrálta: elfeledtük az operarészek potpourriszerű összeragasztottságát s visszafojtott lélekzettel figyeltük a bravuros előadást, mely után ismét ráadást kellett adni, ezuttal a Misa Elman átírású, Wiegandiedet. A sikerben osztozott Dienzl Oszkár, kit ma negyedizben hallottunk ez idén. Sajnálunk, hogy a Goldmark koncert I. tételének fugáját a kíséret önálló részéből kihagyta. De megbocsátottuk ezt neki, mikor egyebek közt saját szerzeményű, régi stílusú, menuettjét s a Grünfeld Alfréd Fiedermausvariációra emlékeztető frappans Donau waltzerváltozatokat játszotta, a valzerkirály Johann Strauss keringőjét a maga zseniális átdolgozásában. Geyer Steffitől jövedő pendantját, Weil Magdát az előkelő nagyszámú, díszes közönség köréből remek csó

korral lepték meg s Dienzl is a legnagyobb tet széssel fogadták.

W. J. dr.

Itt említjük meg, hogy a hangverseny igen szép anyagi sikerrel járt. Az Aradi Ujságírók Segítő Egyesületének betegsegélyző alapja közel ezer koronával gyarapodott. A részletes elszámolást néhány nap múlva közöljük, de nem mulasztjuk el ez alkalommal sem, hogy mindazoknak, akik a hangverseny sikere érdekében közreműködtek s bennünket pártolni sziveskedtek, már most hálás köszönetünket előre is ki ne fejezzük.

* **Botrány a színházban** Ezzel a címmel emlékeztünk meg a Tengerész Kató pénteki premiérjéről. Az előfordult botrányért első sorban Polgár Sándort a darab rendezőjét tettem felelőssé, mint aki szerintem elmulasztva a kellő gondosságot, részesévé vált a botránynak. Polgár Sándor ma informált arról, hogy jelmezes főpróbák hiányában, különösen a magán szereplők öltözékeit nem áll módjában ellenőrizni, bár erre vonatkozólag mindig ad direktívákat. A pénteki előadás első felvonásában egyszer figyelmeztette H. Fekete Arankát a ruha túl merész kivágására és még volt idő a hibát pótolni. A második felvonás ominozus jelenete előtt az utolsó pillanatban jött ki az öltözőből Fekete Aranka és ugyanabban az időben Polgár a színpad mögött álló énekkart dirigálta, úgy, hogy alkalma és ideje sem volt jogos kifogásait megtenni és így csak a botrány megtörténte után tehette meg kifogásait. Egyébként ma már levélben is figyelmeztette a rendező Fekete Arankát stilszerűbb toalett megválasztására. Készséggel rektifikálom a rendezőről tett megjegyzéseimet, bár fenntartom azon véleményemet, hogy első sorban a rendező van hivatva a tegnapihoz hasonló botránnyokat előre megakadályozni. H. G.

* **A színház igazgató közlései.** *Ünnepi előadások.* Vasárnap és hétfőn Vizkereszt napján két előadás lesz. Vasárnap délután egy régi kitűnő népszínmű, a *Náni* megy; a címszerepet Rontay Boriska játssza, akinek ez a szerep egyik legjobb alakítása, a partnere Győző Alfréd lesz. — Este a *Tengerész Kató*, Jarnó operettjét játssza a társulat harmadszor. — Vizkereszt délutánján a *János vitéz*, Kacsóh daljátékát játssza az operettszemélyzet; a főbb szerepeket Kállay, Balázs, Győző játsszák. — Este az idei szezon kitűnő operett slágere, *Éva* kerül színre a premier szereposztásában. *A faun*: A jövő hét csütörtökjén érdekes, fantasztikus szindarab bemutatás lesz; Knoblauch angol író szindarabja. A faun kerül színre. A darabok igen érdekes témája van: egy faun belecsöppen a modern angol társadalomba a frakba bujva mint Sylvani herceg belekerül a számára abszolút idegen milióba. Rendkívül érdekes beállítás ez, a darab telve van ötletes, mulatságos jelenetekkel. A címszerepet Hajdutska László, a társulat fiatal, talentumos színésze játssza; a szereposztás különben a következő: Lord Stornbury — Beregi dr., Lady Alexander Vamerv — Heppesné; Sylvani herceg — Hajdutska, Sbi Erceat — Herold, Mrs Hoire Clark — Benkóné, Vivian — Faskerty, Maurice Morris — Varnay, Cyrill O. erton — Dalli, Fisch komornyik — Ajtay, Jackson — Olasz. A darabot Dalli rendezzi.

* **Az aradi Zenede** (már most Városi Zeneiskola) megkezdte a II. félévre a beiratásokat. Mindazon szülők, akik eddig gyermekük beiratását elhalasztották, most megjelenhetnek, mert az iskola új berendezése be van fejezve. A Városi Zeneiskola tanít: zongorát, hegedűt, gordonkát, cimbalmot, mindennemű fuvóhangszert, hárfát, magán és karéneket, zeneelméletet és vele kapcsolatosan összhangzattant, alaktant, zenetörténetet,

továbbá összjátékot, mindent a kiművelésig. A hárfá, ezen legkellemesebb és legkecsesebb családi hangszer kezd újból kedvelté lenni, azért felnőtt hölgyeknek különös figyelmébe ajánljuk. A beiratások mindennap d. u. 3 órától eszközöketnek a Kulturpalota iskolahelyiségében. Tandij a II. félévre: beiratásért 10 korona, főtanszék 30, második tanszék 15 korona. Fuvóhangszer, gordonka, karének és az elméleti tárgyak ingyen taníttatnak melléktanszakként. *Krispin József*, a Városi Zeneiskola igazgatója.

* **Zilahi Gyula moratóriumot kapott.** *Debrecenből* jelentik: Az itteni színház válsága egyelőre véget ért, mert *Zilahi Gyula* igazgató hitelezői másfél évre, ameddig *Zilahi* szerződése szól, moratóriumot adtak neki.

* **Sebestyén Károly felolvasása** Ibsen drámáiról és színpadi jelentőségéről, melyet a Kölcsey-egyesület meghívására vasárnap a városházán tart, délután 5 órakor kezdődik. Az Országos Színművészeti Akadémia tanára egyaránt népszerű mint tudós esztétikus, könnyed előadó és mint íróművész. A napokban nálunk is színrekerülő „Faun” kivételes sikerének megállapításánál nemcsak Rajnait emelte ki a fővárosi sajtó, hanem az angol író kifejező erejével egyenlőrangú fordítót, Sebestyén Károlyt is. Az ő vasárnapi előadása jellemző részleteiben tartalmazni fogja mindazt, amit tavaly Budapesten a Népszerű Egyetem klubjában nagy sikerrel adott elő Ibsenről. A *Dráma és Színpad* cím alatt megjelenő művének lesz fontos része az is, amit az aradi közönség vasárnap délután kap Sebestyéntől Este 8 óra után a Központi Szálló külön éttermében fognak a vendéglővel és feleségével együtt vacsorázni a Kölcsey-egyesület tagjai. Az elnökség az étlap szerinti vacsoránál másokat is szívesen lát.

* **A vörös ingesek.** (Nagy Garibaldi kép az Urániában). A leghálásabb mozitémákat adja a nagy olasz szabadsághősnek, Garibaldinak élete. Annyi megragadó epizód játszódott le az ő hősi életében, hogy keresve sem találhatnánk külön témákat a filmgyárosok. Az Ambrosio olasz filmgyárnak legújabb Garibaldi remeke hódít most az Urániában. Palermo védeime körül megkapó jelenetek szemtanúi vagyunk, a hős tábornok tízezernyi ember előtt gyújtó beszédet tart lakásának erkélyéről, amelynek hatása alatt elszántan mennek a bourbon ellenség ágyútüze elé a híres vörös ingesek. Hatalmas tömegek harcolnak egy más ellen, és Garibaldi löhátán mindig az élőkön van. Lelkes hangulatot ébreszt ez a nagyszerű kép, melynek harci zajába idillikusan illeszkedik bele egy hősi asszony heroikus szerelme, és a hazafelszabadításával együtt megtalált boldogsága. A mesés képet a másik két kacagató slágerrel együtt még vasárnap mutatja be az Uránia.

* **Nagy Géza fényképész műtermében** na pont a reggel 9-től este 6 óráig, boros időjárás esetén ugyyszintén az esti órákban a legújabb angol rendszerű világító gép alkalmazásával villanyfény mellett eszközöl felvételeket. Arad, Andrásy tér 22. sz. Polgári takarékpénztár épület. Telefon 922.

* **60 kötet könyv 1 kor. 40 fill.-ért, 150 hangjeggy 2 kor. 40 fill.-ért** kaphatók kölcsönzésre *Kerpel Izó* kölcsönzőintézetében, Aradon.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Oroszország nem szerel le.

(A nagykövetek újra tanácskoznak. — A szerb konfliktus.)

Saját tudósítónktól.

London: A nagykövetségi reünio ma délelőtt Edward Grey külügyi államtitkár elnökségével ülést tartott a külügyi hivatalban, amely másfél óra hosszat tartott. Egyik török békedelegátus röviddel a nagykövetségi ülés után a külügyi hivatalban tanácskozott a külügyminiszterrel.

Páris: Az *Echo de Paris*-nak jelentik kitünő forrásból, hogy a balkáni államok delegátusai a nagykövetségi reüniónak memorandumot adtak át, amelyben Albánia határait a balkáni államok kívánságainak megfelelően állapították meg. A memorandumban Albániára vonatkozó más kívánságok is foglaltatnak. A szövetséges államoknak az a tervük, hogy a területi kérdések elintézése után megkezdik a pénzügyi kérdések tárgyalását. A balkáni államok elvben elhatározták, hogy Törökország részére Oroszországtól még járó hatvan millió líra hártérítési összeget minden főtartás nélkül a maguk számára követelik. E követelés foganatosításának módját még eddig nem tudták megállapítani.

Belgrád: A szerb kormány kidolgozta Albánia új térképét és a tervet az orosz kormány nemcsak elfogadta, hanem arra is vállalkozott, hogy a londoni nagykövetségi konferencia elé terjeszti. Az angol és francia külügyi kormány támogatják ezt a javaslatot.

Bécsből jelentik: Jól értesült helyen újból a legerélyesebben demantálják azt a hírt, hogy Ausztria Magyarország és Oroszország között tárgyalások folytak a leszerelés kérdésében. Az ügyet eddig csak nem formális uton hozták szóba, amely nem formális beszélgetéseknek eredménye az, hogy Ausztria Magyarország kijelentette, hogy mindaddig, ameddig a helyzet teljesen nem tisztul, nincs abban a helyzetben, hogy a tett katonai intézkedéseket visszavonja. Ami Oroszországot illeti, tudvalevő, hogy Oroszország egy próba mobilizáció után azokat a csapatokat, amelyeket október elsején el kellett volna bocsátani, állítólag december 31-iki (orosz naptár szerint) dátummal visszatartotta. Ha Oroszország kormánya ezen katonai intézkedéseket a mi kalendáriumunk szerint január 13-án túl is fenntartja, ebben szintén még semmiféle fenyegetést látni nem szabad, mert ezáltal csak Oroszország is arra az álláspontra helyezkedik, hogy mindaddig, amíg a Balkán kérdések teljesen tisztázva nincsenek, nem gondol leszerelésre. A nagyhatalmak mostan a tanácskozás folytatásánál kizárólag Albánia elhatárolását fogják tárgyalni.

Pétervár: A kínai hadügyminiszter a mandzsur-kerületekben elrendelte a mozgósítást és utasította a kormányzókat, hogy minden vonatot bocsássanak a hadügyminisztérium rendelkezésére a katonaszállítások céljából. A kínai kormány 12 Bleriot repülőgépet rendelt Franciaországban, melyeket három hónapon belül kell szállítani.

Belgrád: A félhivatalos *Tribuna* mai számában panaszos hangokat hallat arról, hogy a monarchia étvágya Szerbiával szemben napról napra nő. A háború kezdetén azt hirdette a monarchia, hogy Szerbia hiába visel háborút, mert ha győz, akkor sem terjeszkedhetik. Mikor Szerbia győzött, akkor a monarchia álláspontot cserélt és azt mondta, hogy Szerbia megkaphat mindent miután a státuskvóról többé szó nem lehet, — csak adriai kikötőhöz nem juthat soha. Fölléptek aztán mint Albánia protektorai, akik nem engedik meg Albánia megcsönkítését Szerbia javára. A londoni béketárgyalások kezdete óta vért mondott Szkutari ellen, amely sohase lehet a montenegróiaké és követelték a Szovcsen-hegyet, amely Cetinjét dominálja. Most Szerbia

arról értesül, hogy a monarchia előtérbe akarja tolni a már eliatézettnek látszott szandzák-kérdést. De hogy bekoronázza magatartását, landzsát tör a kucolások mellett, akiket Románia számára követel. Ebben a dologban — írja a *Tribuna* — az a legérdekesebb, hogy a kucolások nem is Macedóniában élnek, hanem Albániában, amelyet a monarchia függetleníteni akar. Szerbia — így végzi a cikk — nyugodtan tette le sorsát a nagyhatalmak kezébe, de most Ausztria rosszakarata kényszeríti Szerbiát, hogy maga és szövetségesei döntenek érdekéről, mert nem lehet Szerbiától követelni, hogy mértéket nem ismerve, legyen elnéző. Ennek a magatartásnak következményeiért azonban Szerbia felelősséget nem vállal.

Mire jó a jó bor?

— Háboru egy pohár italban. —

Csak körül kell nézni egy kicsit és az ember borzadva látja, milyen nagy és elkeseredett csata folyik a bor körül. Szünet nélkül tart ez a harc; az antialkoholisták kezében bánatos vizes üveg, az alkoholisták, vendéglősök, fogadósok, kormárosok kezében vidám boros palack s mindez a nagy elkeseredettség a kulisszák mögött. Mi, boldog nem-érdekeltek csak annyit tudunk, hogy a jó bor, az nagyon jó, annak nincs párja a világon, még a jó borból se szabad sokat inni, mert az ember részegen tántorog haza és otthon verést kap. Jön azonban a *Fogadó* című lap a tudományos érvekkel. Jó ezt is meghallgatni. Tehát:

1-ször. Coudray francia orvos egy orvogyűlésen előadta, hogy francia földön már jó kétezer esztendeje isznak az emberek bort és határozottan állítható, hogy a bor jó hatással van a gyomorműködésre. De ezenkívül a bor valószínű tápszer is.

2-ször. Egy Amerikában végzett vizsgálat kimutatta, hogy egy liter bor a szervezetben történő elégségnél körülbelül ötszáznegyven kalória meleget fejleszt. A bor tehát erőt ad, amint azt a néphit már ósidók óta tartja.

3-ször. Sabrazés és Marcandier bordeauxi professzorok kimutatták, hogy a bor gyorsan megöli a vízben levő, tifuszt okozó bacillusokat. Viszont Doléris, az ismert párisi nőgyógyász megfigyelte, hogy egy vakbélgyulladásban szenvedő családnál a bornemivők megkapták a bajt, de a borivók nem.

Negyedszer, ötödször, hatodszor... Átadjuk a szót a köztisztelt antialkoholistáknak. Kapjanak hajba, püföljék egymást, öljék egymást vizes és boros prédikációkkal. Mi majd egy pohárka jó bor mellett helyet foglalunk az arany középuton és kéjvel szemléljük a végletek duló csatáját.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megszüntetett eljárás. Megirtuk, hogy Erdélyi Adolár aradi ügyvédi irnok feljelentette Móga Lajos dr. ügyvédjelöltet azért, mert az ügyvédjelölt nemcsak princípálisának, de más ügyvédeknek is dolgozott pénzért. A feljelentésnek az volt az előzménye, hogy Móga dr. egy periratról azt állította, hogy azt *zugász* készítette s Erdélyi Adolár ezt a kitéltet magára vonatkoztatta. A feljelentéssel most foglalkozott az ügyvédi kamara választmányja s azt visszautasította, mert Móga dr. igazolta, hogy ha valamelyik aradi ügyvédet helyettesítette, azért soha pénzt el nem fogadott.

Koldusok államtitkári jövedelemmel

— Koplalt a rendőrtanácsos özvegye. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, január 4.

Budapesten a nyomoruság a szegényeknek két típusát fejlesztette ki csodálatosan tökéletes formában. Az egyik az ügyes koldus, aki szedős ravasszággal, drámairót megszegyenítő elmésséggel és trükkökkel dolgozik s csal össze államtitkári jövedelmet. A másik az ügyefogyott szegény aki éhezik, fagyoskodik, halálos betegen orvosság nélkül vergődik és még ahhoz a segítséghez sem tud hozzájutni, a melyet az állam, a város, vagy a társadalom minden szűkölködőnek biztosít.

Ime, a legújabb koldus-trükk. Leginkább a közuti villamos kocsikon láthatni a következő jelenetet. Fölkapaszkodik a kocsira egy jól öltözött féllábu, de azért erős és munkabíró fiatalember és mankóján bekocog a kocsi legfelsőbb részébe. A mikor a villamos elindul, leveszi a kalapját és színészkedő sirással elpanaszolja a szerenczétlenséget, azt a bizonyos tüdőbajos feleségét és ama bizonyos három gondozatlan és apró gyermeket. Közben büziik a szájából a pálinka gőze.

És ennek a közönséges fogásnak hihetetlen a sikere. Sorra nyílik meg a férfiak pénztárcája, hölgyek retikülje. Hullanak a tíz- és huszfilléressek, korona is akad. Az utazók egymást kényszerítik az adakozásra, mert a nyilvánosság előtt mindenki szívesen mutatkozik jolelkűnek és az, aki esetleg keresztüllát a szítán és nem akar adni, kénytelen vele, mert valósággal hipnotizálja szomszédjának a villogó, megvetést sugárzó szeme. A koldus pedig, miután az egyik villámot letarolta, nyomban fölkapaszkodik a másikra, olyan rendszeresen, mint valami — ellenőr. A napi jövedelme husz huszonöt korona, de a munkásbiztosítótól is kap bizonyára életjáradékot, sőt valószínű, hogy a város is részeseiti valamelyes havi segítségben.

Most pedig nézzük az ellenkező oldalra, ahol a gyámoltalan szegények vívdódnak a fojtogató, gyilkos nyomorusággal. Ma meghalt Budafokon egy hetvennyolc éves asszony. Kicsi konyha, kicsi szoba volt a lakása, de a szobát kiadta albérlésbe, neki csak a konyha maradt. Ez az asszony Ritter Ferencné volt, egy rendőrtanácsosnak az özvegye. Valamikor jómódban élt, de öregségére csak az ötszáz korona évi nyugdíja maradt, amit a férje után kapott. Ennek a pénznek a nagyobb része is orvosságra fogyott el és a szerencsétlen asszony évtizedeken át koplalt.

Végre valami uton módon meghallották a budapesti Városházán, a közjótékonyági ügyosztályban ennek a mindenkitől elhagyott, nyomorgó asszonynak a hírét. Az ügyosztály egyik legfőbb tisztviselője személyesen ment ki Budafokra és Ritternet kétségbeejtő helyzetben találta. A konyhában hevert, erős tüdőgyulladás volt és senki nem ápolta, orvos nem is látta. A tüdőgyuladástól még fölépült, de ma mégis meghalt. A koldusok közé akartak eltemetni, de a főváros magára vette a temetés költségét és ilyenformán jutott rendes koporsóhoz, tisztességes sírhoz a szegény Ritter Ferencné.

VIDÉK.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Neágota Gyula gyulai lakost ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká a körösbő konyi m. kir. adóhivatalhoz kinevezte.

Nincs döntés.

— A békekonferencia elhalasztása. —

Saját tudósítónktól.

Arad, január 4.

Ujabb meglepetések.

London: A törökök ma újból meglepetést nyújtottak a Balkán államok képviselőinek. Délután 3 órakor Novakovicot, akinek ma kellett volna elnökölni, Resid pasa telefonon felszólította, hogy a ma délutánra kitűzött ülést hétfő délután négy óráig halasszák el. Novakovic rögtön érintkezésbe lépett a többi képviselőkkel, akik kijelentették, hogy annál is inkább teljesítik ezt a kívánságot, miután maguk a szövetségesek is csak hétfőn akarták a tárgyalást folytatni. Azonban időközben a legtöbb képviselő a St. James-palotába ment és ott tudták meg, hogy a tárgyalást elhalasztották. A törökök állítólag azzal okolják meg, hogy egy táviratot kaptak Konstantinápolyból, amelynek kibetűzése délután négy óráig nem sikerült. Többen kedvező jelet akarnak látni az elhalasztásban, ezzel szemben a jól értesült körök éppen az ellentétjét tudják belemagyarázni, amennyiben kijelentik, hogy Törökország semmi szín alatt sem óhajt Drinápolyról lemondani.

London: A Reuter-ügynökség értesülése szerint Resid pasa az utolsó pillanatban Novakovic szerb delegátussal, akinek ma elnökölni kellett volna, megállapodott abban, hogy a békekonferencia ma délutánra kitűzött ülése hétfő délután négy órára halasztassék a végből, hogy a török delegátusok Konstantinápolyból új instrukciókat szerezhessenek be.

Montenegró Szkutarit követeli.

London: Manoilovics montenegrói békedelegátus a Reuter-ügynökség képviselőjével folytatott interjúban kijelentette, hogy nem tudja felfogni, mely érdeke lehet Törökországnak abban, hogy a tárgyalásokat megszakítja. Ha Csataldzsánál, ahol a bolgár haderőt szerb és görög csapatok is támogatják, a harc újból megindul, a szövetségesek a most ajánlott határokkal nem elégszenek többé meg. Montenegró minimális követelése Szkutarinak és a novibazári szandzsák egy részének bekebelezése. Szkutari elesése már csak hetek kérdése.

Isgalmas jelenet.

London: A Vossische Zeitung érdekes ügyet közöl a tárgyalásokról. Venezilosz a következőket mondta Resid pasának:

— Holnapig adunk önöknek időt, hogy követeléseinknek engedjenek. Resid pasa az „engedés” szóra elvesztette türelmét, izgatottan felugrott és ezeket mondotta:

— Nem jöttünk ide, hogy az önök követeléseinek engedjünk, hanem, hogy tárgyaljunk.

Venezilosz kijelentette, hogy nem szerencsésen választotta a kijelentést, amelyet visszavon.

Nem engedheti Törökország Drinápolyt.

Konstantinápoly: Az illetékes körök a helyzetet újra nagyon aggasztónak tartják. A sejk ülésén is kijelentette, hogy a háborút folytatni kell, ha a bolgárok ragaszkodnak Drinápoly átadásához. Magánértesülések szerint az orosz flotta naponként sok hadiszert és eleséget szállít Bulgáriának.

Harcolhat-e tovább Törökország?

London: A Daily Telegraph értesülése szerint a török delegátusok Konstantinápolyból ezt az értesülést kapták: Názim basa kijelentette a nagyvezérnek, hogy a török hadsereg nincsen abban a helyzetben, hogy az ellenségeskedést folytathassa. Ennek következtében a török delegátusok azt kívánták, hogy a konferencia ülését ne holnapra, hanem már mára tűzzék ki, mert sietetni akarják a döntést. Ez a döntés csak a törökök engedékenységét állapíthatja meg.

Konstantinápoly: A sajtó ma nagy békülékenységű mutat és belenyugodni látszik a birodalom európai részének elvesztésébe. Csak Drinápoly kérdésében hallható egyetlen hang és ez az, hogy a várost még a háború folytatásának veszedelmével szemben sem szabad átadni. A kormány ebben a kérdésben teljesen egyetért az egész lakossággal. Tudvalevő, hogy a szultán többször kijelentette, hogy Drinápolyról semmi szín alatt sem mondhat le és Kiamil basát elmozdítással fenyegette meg arra az esetre, ha a várost régi szultán sirjaival földadja. Habár a katonai körök még mindig azt mondják, hogy a csataldzsai hadsereg helyzete kitünő, a jól értesült körök még sem hisznek a háború folytatásában és pedig elsősorban az állampénztáraknak teljes kimerülése miatt, ami a háború folytatását majdnem teljesen lehetlenné teszi. A pénztári állomány oly szűk, hogy a kormány még az esedékes tiszti és hivatalnoki fizetéseket sem tudja folyósítani. Azonkívül a kormány kimerítette már egész hitelét. Názim basa, aki csataldzsai inspekción utjáról visszatért, jelentést tett a csapatok állásáról és azt mondta, hogy a vezérkar újra hosszú harcra van elkészülve.

Visszahívják Abdul Hamid szultánt.

Pétervár: A Novoje Vremja jelenti: A Csataldzsai körül lévő török csapatok közt erős mozgalom indult meg Abdul Hamid volt szultánnak a trónra való visszahelyezése végett. Tisztek képtelenek ezt a mozgalmat megállítani. Názim basának csataldzsai utazása is összefügg ezzel a mozgalommal.

Arad pillanatnyi

pénzzavarban.

*

A város tudvalevőleg január elsején nem tudta kifizetni a tanulóit.

*

Arad urfi vidám gavallér,
Városok között nincsen párja,
Kissé gondtalan, kissé pajzán,
Ha pénze van: könnyen dobálja.
Arad urfi mulató kedvű,
Gyakran ébred mámorral, spiccel —
Beh jó, beh jó, hogy segít rajta
Egy-egy hagyaték: Weitzer, Spitzer ...

Arad urfi gyakran szerelmes.
Kis nője mindig kacér drága;
Tavaly így Kultura kisasszonyt
Költöztette új palotába.
Mint tékozló fiú, úgy költött
Száz ezreket a drága nőre.
És nem maradt a tárcájában
Egy fillér sem új esztendőre.

Mit tesz olyankor a gavallér,
Ha kiürült a tárcá, kassza?
Beletekint a szekrényébe,
Hogy jobb ruháit kiakassza;
Lekerül újjáról a gyűrű,
Mellényzebből órája, lánc —
És elindul a kincsteherrrel
Egy boy, hordár a zálogházba ...

— Tisztelt becsüs ur — szól a hordár —
Arad urfi nem tud fizetni,
S e pillanatnyi pénzzavarban
Zálogba küldte ime ezt ni!
Részvények a Weitzer alaphól —
Remélem erre nagy kölcsönt ad.
Mert ha kevesli, Arad urfi:
Beküldi még — a toronyórát!

Rendre.

Letartóztatott törzsorvosok.

— Leleplezett katonaszabadítók. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, január 4.

A múlt év utolsó hónapjában nagyanyu katonaszabadítások nyomába jutott a fővárosi rendőrség. Tudvalevő — megírta az *Aradi Közlöny* is — hogy a katonaszabadítókra egy csőd nyomán lett figyelmes a hatóság. Bodor István tönkrement fővárosi kereskedő tette csődügyében azt a kijelentést, hogy vagyont, mellyel az üzletet alapította, a katonaságnál, őrmester korában szerzte. Bodor, és mint ő elmondotta, elődei is jó pénzért fegyvergyakorlat teljesítését igazolták olyan tartalékosok számára, akik nem vonultak be gyakorlatra. A nyomozás, amelyet az első pillanattól kezdve együttesen folytatott a rendőrség és a hadbíróóság, olyan fordulatot vett, amely magasabb rangú katonai személyiségek szerepét is gyanússá tette.

Az eddigi eredmények szerint több katonasorvos is részt vett a manipulációkban, amelyekkel az őrmesterek nemcsak fegyvergyakorlatok körül buzgókodtak, hanem az ujoncozásnál is katonaszabadításra vállalkoztak. A hadbíróóság idáig egy törzsorvost és főtörzsorvost helyezett vizsgálati fogságba. A főtörzsorvost utóbb szabadiábra helyezték és sürgősen nyugdíjazták.

Bodor vallomásai után a rendőrség Komáromban folytatta a nyomozást és letartóztatta Mérő József volt őrmestert, aki a komáromi pénzügyigazgatóságnál hivatalnok. Mérőt a fővárosba hozták és Eperjessy Károly rendőrkapitány napokig vallatta. A volt őrmester lassan olyan dolgokat ismert be, hogy a rendőrkapitány szenzációs gyanút közölhetett a hadbíróósággal. A gyanu egy budapesti közös hadseregbeli törzsorvosra irányult és a vizsgálatot folytató hadbíróóság Szilveszter estéjén rendőrségi detektívek kíséretében egy hadbírószázadost küldött Szamorvery törzsorvos lakására, ahol házkutatást tartottak. A házkutatás után a törzsorvost letartóztatták a hadbíró és feltűnést elkerülendő polgári ruhában, detektívekkel kísértette a Margit-köruti hadbíróági fogházba, amelynek még ma is fogja Szamorvery törzsorvos.

A letartóztatott katonasorvost a vizsgálatot vezető hadbíró már többször kihallgatta. Szamorvery, akit a letartóztatás teljesen lesújtott és megtört, eleinte minden felvilágosítást megtagadott, utolsó kihallgatásainál azonban közlékenyebbnek mutatkozott és terhelő vallomást tett.

A másik magasabb rangú katonasorvos bűnét az eddigi nyomozástól függetlenül feljelentés derítette ki. Abban az időben, amikor Bodor a rendőrségre került és a katonaszabadítók elleni nyomozás megkezdődött, Nagy Károly rendőrkapitánynál, a detektívosztály főnökénél jelentkezett egy Hahn Mór nevű vagyonos fővárosi kereskedő.

— Kérem — mondotta — lapokban olvassom, hogy katonaszabadítások ügyében nyomoznak. Nem akarom, hogy kellemetlenségeim legyenek, inkább őszintén elmondom az igazat. Éppen most tárgyalok egy főtörzsorvossal, aki hajlandó jó pénzért kiszabadítani katonaköteles fiamat.

Hahn megnevezte a főtörzsorvost és elmondta azt is, hogy a tárgyalások előrehaladtak már köztük, csak arról van szó, melyik napon veszi át a katonasorvos tőle a katonaszabadításért kikötött honoráriumot. Nagy Károly kapitány megtelefonálta a szenzációs vallomást a hadbíróóságnak, ahonnan két magasrangú katonatiszt kíséretében egy hadbíró százados sietett a főkapitányságra és szintén jegyzőkönyvbe foglalták Hahn Mór vallomását. A rendőrség ezután abban állapodott meg a hadbírókkal, hogy a főtörzsorvost leleplezzék.

A kereskedőt kellőképen kioktatta Nagy Károly detektívönök és detektiveket küldött hozzá a meghatározott időben. A detektivek tizenkét darab megjegyzett százkoronás bankot adtak át a kereskedőnek, aki az esti órákban magához hívatta a főtörzsorvost és közölte vele, hogy át akarja adni a fia megszabadításáért járó honoráriumot.

— Ezerkétszáz koronában állapodunk meg — mondta a főtörzsorvos és gyanútlanul zsebre gyűrte a tizenkét százkoronás bankjegyet, amelyet a kereskedő eléje tett.

A következő percben a szomszéd szobából beléptek a detektivek és a kétségbeesett katonarost a rendőrök kapitányára vezették. A főtörzsorvos innen a Margit körüti hadbírószágra került, de csak egy napot töltött katonai fogságban, azután szabadon bocsátották, mert nem találtak nyomot arra, hogy hasonló üzemeket követett volna el azelőtt is, mostani cselekedetével pedig még a tulajdonképeni bünt, a Hahn fia kiszabadítását nem követte el. A szabadlábra helyezett főtörzsorvost azonnal felszólították, hogy kérje nyugdíjaztatását. Azóta már — szokatlan gyorsasággal — a nyugdíjazás meg is történt.

A katonaszabadítások ügye azonban ezzel a két letartóztatással korántsem fejeződött be. A nyomozás nagy arányokat ölt és számai több vidéki nagyvárosba is kiterjednek.

HIREK.

Álarcos rablók kifosztottak egy házat.

— Gonosztevők hadserege. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, január 4.

Valósággal rémregénybe illő módon fosztották ki Brassóban bekormozott és álarcos rablók egy egész épületet, amelyben két jómódu birtokos lakott.

Brassó város egyik külvárosában, az ugynevezett *Méhkeriben* tegnap késő este tizenöt álarcos rabló jelent meg Gilke Demeter és Gilke György földbirtokos házában. A földszinten Gilke György, az emeleten pedig Demeter lakik. A két család már lefeküdni készült, amikor a földszinten lévő lakásba berontottak a rablók, akik a kaput és a lakás külső ajtaját dorongokkal bezárták. A család tagjait összekötötték, a szájukat betömtek és revolverrel kényszerítették őket a lakásban lévő értéktárgyak megmutatására. A rablók háromezer koronáról szóló takarékkönyvet és 150 korona készpénzt vettek magukhoz.

A földszinten lévő zajra figyelmes lett az emeleti lakásban Gilke Demeternél szolgáló egyik cseléd s értesítette a látottakról gazdáját. Demeternak sikerült a kertre néző egyik kis ablakon elmenekülni. Közben a rablók fölhatoltak az emeletre és ott az összes bútorokat darabokra törték, azután egy takarékkönyvet, amely 8800 koronáról szólt, meg néhány korona készpénzt elraboltak. A cselédet összekötötték és agyonlövéssele fenyegették meg, ha bárkinek szól, amíg ők teljesen el nem távoznak a ház környékéről.

Az ablakon át megmenekült Gilke Demeter a föllármázott szomszédokkal meg akarta rohanni a távozni készülő rablókat, akik a házat felkőrben körül fogták. A haramiák valósággal sortűzet bocsátottak támadóikra s többeket meg is sebeztek közülük, azután elmenekültek.

A rendőrség és csendőrség nagy apparátussal nyomoz és letartóztatta Bera Dávid szolgálóegényt, aki nemrégén állott be Gilke Demeterhez és a cselédet többször arra szólította föl, hogy a gazdag Gilkéket ki kellene rabolni.

Öfelsége bocsásson meg!

— Öngyilkos tartalékos. —

Távirati tudósítás.

Debrecen, január 4.

Tóth József fiatal debreceni gazdálkodót behívták katonai szolgálatra. A karácsonyi ünnepekre Tóth hazajött Boszniából. Csak pár napot töltött itthon, tegnap kellett volna visszautaznia. Erre azonban már nem került sor, mert a szerencsétlen ember mérget ivott. Haldokolva szállították a katonai kórházba. Tóth levelet hagyott hátra, melyben kijelenti, hogy nem akar esküje ellen véteni és azt üzeni a királynak, mint legfelsőbb hadurnak, hogy bocsásson meg neki, de az ő távolléte miatt a családja elzüllik és nyomorba jut.

Tetteimet azért követtem el, — írja, — mert a szegény feleségemtől a világ szélére vittek és ennek még az sincs, aki jó szót adjon.

Az öngyilkos gondoskodott esetleges felépüléséről is s hogy becsületes százdéka nyilvánvaló legyen, azt fogadja, hogy amennyiben nem halna meg, a királytól és a hazától ápolása miatt elvett hiábavaló napokat kétszeresen hajlandó utána szolgálni. A szerencsétlen ember azonban aligha fog felgyógyulni, sérülése életveszélyes.

— Katonai tanácskozások. Bécsből jelentik: A Militärische Correspondenz szerint legközelebb öfelsége elnöklésével a minden évben ez időtájtban szokásos katonai tanácskozások fognak lefolyni, amelyekben, mint ismeretes, főleg személyi kérdések kerülnek szóba.

— A trónörökös utazása. Bécsből jelentik: Ferencz Ferdinánd trónörökös családjával legközelebb átköltözködik a konopisti kastélyba és tíz napot fog ott tölteni.

— Lukács László — gróf? Budapestről jelentik: Politikai körökben azt beszélik, hogy a király Lukács László miniszterelnöknek a grófi méltóságot fogja adományozni.

— Új államtitkár. Budapestről jelentik: Beavatott körök arról értesültek, hogy a kultuszminiszteri államtitkár Antal Géza, munkapárti országgyűlési képviselő lesz.

— Görgei Artur állapota. Budapestről jelentik: A nagybeteg Görgei Artur tábornok az éjszakát aránylag nyugodtan töltötte. Hajnali fél négy óráig aludt, fölébredve teát ivott és azután ismét elszundított. Reggel felé igen heves fájdalmak voltak, amelyek teljesen kimerítették. Állapota reggelre olyan aggasztóra fordult, hogy hozzátartozói sürgősen elhívták az orvosokat. Később megennyhültek fájdalmak és reggelijét is elfogyasztotta. Láza nincs de a hosszú betegség és a szenvedések láthatólag igen megviselték.

— Barkóczy Sándor báró nyugalomban. Budapestről jelentik: Barkóczy Sándor báró, válás- és közoktatásügyi miniszteri tanácsos, aki éveken át intézte a középiskolák ügyeit, beadta nyugdíjaztatása iránt való kérvényét, melyet a miniszter elfogadott. Barkóczy alapította meg a középiskolákban a Mária kongregációkat, a tanárságot valósággal két pártra osztotta. Most telik le vakációja, melynek lejártával nem tér vissza többé a hivatalba, hanem nyugalomba megy. Vele együtt távozik Kacsovics Mihály miniszteri tanácsos is.

— Aviatikusok szerencsétlensége. Fejcampból táviratozzák: Levasseur aviatikus és Mallet nevű mechanikusa a tenger fölött repülve, gépük átfordulása következtében a tengerbe estek. Mallet a vízbe fult. Levasseur megmenekült.

— Magyar név. Blázs Gizella ujaradi illetőségű magyarpécskai lakos Balázsra, Stark Zsigmond gaisai születésű budapesti lakos pedig Székely-re változtatta nevét belügyminiszteri engedéllyel.

— Az aradi minorita-templom. A következő sorokat kaptuk: Tisztelt Szerkesztő Ur! Ezen a címen becses lapjának mai számában aláírás nélkül egy nyílt levél jelent meg, melynek írója jónak látta a helybeli minorita templomot úgy odaállítani a nyilvánosság elé, mint amely azonkívül, hogy fűtésre berendezve nincs és így télen meglehetősen hideg, még dohos levegőjű és piszkos is. Ugy látszik a cikkiró a levelet hirtelen elhatározással és erős ellenérzések között írta, mert állításai meglehetősen híjával vannak a tárgyilagosságnak, sőt még az igazságnak is. Annyi tény, hogy a templomunk fűtésre berendezve nincs. Ennek a hiányát sajnálattal érezzük mindannyian és csak fájlalni tudjuk, hogy most már nem igen segíthetünk rajta. De föltéve, hogy a fűtőberendezés megvolna: gondolt-e arra a cikkiró, hogy maga a fűtés évenként több ezer koronába kerülne és gondolt-e arra, hogy ezt az összeget valamiképpen évről évre elő is kellene teremteni?... Ami pedig azt az állítást illeti, hogy a templomunk dohos levegőjű és piszkos, hát e tekintetben jó volna megszavaztatni Arad város katolikus közönségét s mi nem hisszük, hogy ez a közönség neki adna igazat. Ellenkezőleg úgy tudjuk, hogy a közönségnek az a része, mely a templomot nem csak halálzási évfordulón, orgonahangvervényen, vagy esküvőn, hanem naponként látogatja — éppen azért szereti, mert messzeföldre elmehet, míg tisztaság tekintetében hozzá hasonlót talál. Megengedjük, hogy néha akad benne valami kifogásolni való, ez nem is lehet máskép olyan helyiségben, melyben naponként több száz, vagy éppen több ezer ember megfordul s amelyet naponként, vagy napjában többször takarítani talán mégsem lehet; — de ezt nyilvános kritika tárgyává tenni sem nem igazságos, sem nem épületes dolog. Vallásos lelkületű embernek mai világban nem elriasztani kell a közönséget a templomtól, hanem hozzáédesgetni őket... Tisztelettel: Aradon, 1913. január 4 én. Róm. kat. plébánia hivatal.

— Öngyilkos orvos. Nagykanizsáról jelentik: Hajós Soma dr. tekintélyes nagykanizsai orvos ma reggel nyolc órakor a munkáspénztár rendelőjében öngyilkos lett. A golyó a szívébe hatolt és azonnal megölte. A halálra készülő doktor ma reggel korán megjelent a rendelőben, a takarító-nőjét azzal, hogy mosakodni akar, kiküldte a szobából. Aztán lefeküdt a dívánra és revolverből szívenlőtte magát. A zsebében négyoldalas levelet találtak, amelyben azt írja, hogy anyagi zavarok miatt válik meg az élettől.

— Aranylakodalom. Steinitzer József tekintélyes aradi polgár és neje született Tanfi Zseni, Tanfi Iván máramaroszigeti felsőbb leányiskolai igazgató és Steinitzer Zseni aradi polgári leányiskolai tanár nő szülei, a napokban ünnepelték aranylakodalmaikat.

— Fehér zászló fekete világ. A hivatalos lap kitűzte ma a fehér zászlót. Először hat hónap óta. Hátul, az apróbetűs hasábkok közt, ahol a csődbejelentések szoktak történni, ma egyetlenegy esetet sem találunk. Ez a huszonnégy óras szünet a megkönnyebbülés fehérségét lopja az ijesztően fekete perspektívába, amit Magyarország kereskedelme, üzleti élete mutat. A rettenetes gazdasági viszonyok éles kaszája aprította, tizedelte az üzleteket. Az egynapos csődszünetnek azonban csak akkor örvendhetnénk, ha holnap is tíres maradna a hivatalos lapban ez a szomorú rovat. De mi lesz holnap!...

— Gyilkos apa. Kaposvárról jelentik: Ma átlőtt mellel találták meg Kovacsics Lajos 12 esztendőös fiút. Mellette feküdt egy revolver, melyből két golyó hiányzott. A nyomozás során megállapították, hogy a fiút saját apja, Kovacsics Lajos iakolászolga lölte agyon. A gyilkos apát letartóztatták.

— Élni csak kell! *Rusz* Demeternét az aradi rendőrbíró két heti elzárásra ítélte, mert iparszerűleg foglalkozott a szerelemmel. *Rusz* Demeterné az aradi rendőrbíró előtt nem igyekezett letagadni a „tényállást.” Bevallott mindent és egyszerűen csak azzal védekezett, hogy „Nem volt mit ennünk! Éhezünk és az uram is küldött. Élni csak kell!” — *Rusz* Demetert is kihallgatta a rendőrség és a férj se tagadott le semmit. „Éhezünk, nem kaptam munkát, hát elküldtem!” *Rusz* Demeter a férj nagyon egyszerűnek és természetesennek találta a dolgot, mert minden valószínűség szerint nem ismeri a *Dumas*-féle elméletet, amely szerint a házasságtörő nőt meg kell ölni. *Rusz* ilyesmiről nem tudott semmit, ő csak annyit tudott, hogy napokon keresztül nem evett. És elküldte a nőt és a nő el is ment, mert hát „élni csak kell.” Nagyon erkölcstelen történet ez s a végére tanulságot sem lehet biggyeszteni. De hiába, a nyomor olyan erős ur, hogy a morálnak is parancsol. Mert hát „élni csak kell.”

— Kié az utcai fa? *Müller* Károly törvényhatósági bizottsági tag kiakarta vágatni gáji háza előtt lévő fákat az utcaterületről. A gáji rendőrkapitányság ezt megtiltotta azért, mert véleménye szerint az utcán lévő fák a város tulajdonát alkotják. *Müller* Károly ezt a végzést megfeleltette a tanácshoz és a közgyűléshez. A közgyűlés úgy döntött, hogy a fák még akkor sem illetik a háztulajdonost, ha ő ültette el azokat. A belügyminiszter elé került az ügy, aki ma érkezett leiratával úgy döntött, hogy az utcákon lévő fák felett a város szabadon rendelkezik, mert azok mindig ahhoz a területhez tartoznak, amelyen állanak.

— Eljegyzés. *Zsebeházi* ifj. *Horváth* Lajos főméltóságú *San Marco* hercegné uradalmának központi titkára, eljegyezte *Rolko* Gizikét, *Rolko* Kálmán gyógyszerész és neje *Zsídgy* Mariska leányát.

— Lövés figyelmeztetés nélkül. *Sopronból* jelentik: Egy hét leforgása alatt ma már másodszor következett el merénylet ismeretlen tettesek a löportorony őrsége ellen. A harkai dombon lévő puskaporraktár őrségére mindkét alkalommal rálőttek és ennek következtében a katonaparancsnokság utasította az őrségeket, hogy mindenkire aki közelükbe megy a szokásos figyelmeztetés mellőzésével löjjenek rá.

— Két vidéki lap jubileuma. A fővárosi sajtóval szíve egy nivóju a vidéki újságírás. Ezt a tételt bizonyítja a *Nagyvárad* *Napló* is, mely most ünnepi fennállásának 15-ik évfordulóját. *Harcos* és bátor organum volt a lap mindig, energikus katonája a kultúrának, amelyért az újság tehet a legtöbbet. A *Nagyvárad* *Napló* emberei jó és nivós lapot csináltak, amihez természetesen jó és nivós munkatársakra volt szükség. Dicsekedhetik is ez a lap; oly neveket vallhatott belső munkatársaiul, mint *Nagy* Endre, *Ady* Endre, *Emőd* Tamás, *Jnhász* Gyula, *Dési* Géza dr. Jubileumát most vastkos albumban örökíti meg a *Nagyvárad* *Napló*, amelynek ünnepéhez a magunk szerencsekívánataival járunk hozzá. — Ugyancsak most ülte első jubilaris ünnepségét a kitűnően szerkesztett *Szeged és Vidéke* is, amely már tíz éve szolgálja *Szeged* város lakosságának érdekeit becsületes ambícióval. A lap tartalmas jubilaris lapot adott.

— Adományok. *Galler* Anna (Arad) 16 korona 66 fillért küldött lapunk kiadóhivatalába és pedig 8 korona 38 fillért a városi és 8 korona 38 fillért az *isz. árvaház* részére. — A nyomorgó asszonynak vári *Fried* Henrik (Arad) 8 koronát küldött. Az összegüket rendeltetési helyére juttattuk.

— Halálozás. *Bolyos* (Benjamin) Ödön, volt aradi, utóbb temesvári kereskedő tegnapelőtt meghalt. A fiatalon meghalt kereskedő holttestét Aradra hozzák és itt temetik el.

— Affér a páholyjog miatt. Az az ősi szokás, hogy Szabadkán a páholyoknak vannak jogtulajdonosai s vannak külön bérlői, most egy kellemetlen afférra és párbajra adott okot. A páholyjogtulajdonosi minőség Szabadkán kivételes és irigyelt állapot. A jogtulajdonosnak nem kell a páholyt bérelni a színházban, de ha a páholy kelendő, ha valami nagyobb művészi esemény van a színházban, akkor jelentkezik s övé a páholy. Természetesen minden valamire való családnak ez az ambíciója, hogy páholyjogtulajdonos legyen, annál is inkább, mert mindez a dicsőség csak évi 20 koronába kerül. *Vécsei* Samu dr. ügyvéd, a szabadkai ügyvédi kamara titkára és tiszteletbeli főügyész is szeretett volna a jogtulajdonosi boldogság részesevé lenni. És mert megtudta, hogy özv. *Milasin* Illésné kész lemondani az ő páholyjogáról, az özvegytől kért egy ilyen lemondó nyilatkozatot. Mikor ez megvolt, szólt *Dembitz* Lajos dr. helyettes polgármesternek, hogy át szeretné a maga nevére íratni a páholyjogot. *Dembitz* tanácsára *Vécsei* Milasiné nevében kérvényt adott be a páholyjog átíratása iránt. A tanácsülésen azonban kiderült, hogy a páholyjogról lehet ugyan lemondani, de azt nem lehet átruházni. Tudomásul vették tehát azt, hogy *Milasiné* lemond a jogtulajdonosi boldogságról, de elutasították a kérvénynek azt a részét, hogy a páholyjogot *Vécsei* dr. nevére írják át. Mivelhogy pedig így egy páholy felszabadult, a tanács kedvezően intézte el azt a beérkezett kérvényt, amely az évi 20 korona ellenében a páholyjogot kiadni kérte. Kiadták. Az új jogtulajdonos véletlenül — *Dembitz* Lajos dr. lett. Mikor ezt *Vécsei* Samu megtudta, a Kereskedelmi és Iparbank igazgatósági szobájában, ahol találkoztak, igen súlyos kifejezésekkel aposztrofálta *Dembitz* Lajos dr.-t. Az affért a felek párbajjal intézték el.

— Új tűzcsapokat. A mérnöki hivatal előterjesztést tett a tanácsnak, hogy új tűzcsapokat létesítsen. Erre az készítette, hogy a *Salacz* utcában legutóbb történt tüzeset alkalmával kiűnt, hogy az egész utcában egyetlenegy tűzcsap sincs és a vizet az *Andrássy-térről* kellett a tűz helyére vezetni.

— Életunt szerelmes. *Pép* Lajos 26 éves világios kádarsegéd ma revolverből főbe lötte magát gazdája műhelyében. A golyó halántékába furdott, de nem űte meg, csak életveszélyes sebet okozott. A kádarsegéd szerelmes volt egy leányba, akit szegénysége miatt nem vehetett feleségül. Ez keserítette halálra és készítette öngyilkosságra. Papot az aradi kórházba szállították be.

— Négy fiu egyszerre. *Máramarosszigetről* jelentik: *Terebesfajercpatakon* *Petráskó* Lászlóné, egy szegény földművelő felesége négy fiúgyermeknek adott életet. A máramarosszigeti urinók közül többen gyermekkelengyét küldtek az anyának, aki a körülményekhez képeát jól érzi magát.

— Eladott aradi ingatlanok. *Szelle* Károly és neje eladják az aradi *Dobó* utcai 282 □ öles telket 16000 k.-ért *Dangl* Rezső és nejének. — *Ursu* János dr. eladja az aradi *Magyar*-utca 26. sz. házat 26000 k.-ért *Kuhn* Antalnak.

— A gyáros elfogott tolvaja. *Ungvárról* ma Aradra szállították *Weisz* Márkus gyáros tolvaj családját, *Ködcöbcs* Esztert, aki *Ecski* Szida álnéven és lopott családkönyvvvel szolgált több, mint egy éve Aradon az uriházban és mint megirtuk, 2500 koronát lopott. A tolvaj család beismerete ma *Greén* Nándor főkapitány előtt a lopást is kijelentette, hogy a pénest *Ugvárott lakó nővérének* adta át. Minthogy a rendőrség a nyomozást még nem fejezte be, egyelőre itt van le tartóztatásban.

— Házasságszédelgő házasságközvetítő. *Budapestről* jelentik: A *Lukács* és *Szabó* házasságközvetítő iroda ellen igen érdekes feljelentés érkezett ma a rendőrségre. A feljelentésben *Zsarnovits* Juliska szakácsnő azt panaszolja, hogy a házasságközvetítő iroda egyik tagja *Lukács*, *ki lencszáz koronát csalt ki tőle* azzal az ürüggyel, hogy feleségül veszi. Már az eljegyzési kártyákat is megcsináltatta és jeggyűrűt is vett neki. A házasságból azonban nem lett semmi, mert kiűnt, hogy *Lukács* már három hónap óta nős, *Lukács* a feleségétől is több mint ezer koronát csalt ki s csak akkor vette el, mikor ez feljelentéssel fejegette. *Sándor* László rendőrtanácsos ma délelőtt az irodára elrendelte a bűnügyi zárlatot. A foganatosított hízkutatás alkalmával a rendőrség számos terhelő levélre bukkant, amelyekből kitetszik, hogy *Lukács* üzletszerűen üzte a házasságszédelgést. A rendőrség *Lukácsot* egyelőre őrizetben tartja.

— Kérelem. „Csak két fillért a tüdőbetegeknek kér az Aradvárosi Vöröskereszt Egyesület.” E felírást viselő perselyeket január hóban bontja fel az egyesület. Kérjük mindazokat, akiknél ily felírásu persely gyűjtés céljából van, azt készenlétben tartani, lehetőleg kegyes ad mányaikkal gyarapítani és tartalmát a felbontással megbízott és az elnöknő aláírásával ellátott felhatalmazást felmutatónak átadni sziveskedjenek. Az Aradvárosi Vöröskereszt Egyesület nevében: *Wadowsky* Gusztávné elnöknő.

— Köszönetnyilvánítás. Az aradi és vidéki Kereskedelmi Utazók és Ügynökök Egyesülete özvegy és árvaalapja javára özv. *Masansker* Alfrédné 50 koronát, *Schenk* Samu pedig *Szemző* Ármán alelnök útján 20 koronát adományozott. Ugyancsak *Szemző* Ármán alelnök gyűjtése folytán az özvegy és árvaalapja a következő adományok folytak be: *Menczer* Jakab, *Herczeg* Márton és *Kornis* Ödön 2—2 korona, *Szemző* Ármán, *Vogel* Dező, *Ripper* Márton, *Szűcs* Vilmos, *Dimitreszku* Aurél, *Markovics* Lajos, *Arauth* Mark, *Grün* Henrik, *Hartmann* József, *Weisz* Hermann, *Lauter* Jenő, *Zeiner* Miksa, *Lazar* Adolfné, *Szemző* Árminné, *Gottfried* Jakab, *Pohl* Károly, *Havas* István, *Havas* Böske, *Szemző* László, *Weinberger* Ede, *Halmos* Dezső, *Székely* Aador, *Kardos* Miklós, *Rosenzveig* J. és *Herz* Emil 1—1 korona, összesen 31 korona. Mindezen adományozóknak, valamint *Szemző* Ármán alelnöknek a gyűjtés körüli buzgólkodásáért hálás köszönetét fejezi ki az egyesület elnöksége.

— Ha nem tud fizetni című minapi közleményünkre vonatkozóan az egyeztető iroda tulajdonosa annak közlésére kért föl bennünket, hogy ő nem akar egy kereskedőt sem beugratni, hanem az önhibájukon kívüli bajba jutott kereskedőket atarja a kellemetlen szituációból kiszabadítani s ezt teljesen törvényes alapon cselekedni meg.

— Öngyilkosság. *Vassi* Mariska aradi varróleány ma éjjel merölugot ivott *Hunyadi*-utca 4. számú házában levő lakásán. Súlyos sérüléssel szállították a kórházba. Életunt volt.

— Hangverseny. Ma, vasárnap és holnap hétfőn *Mészáros* Sándor és *Fiai* *Szeged* első zenekara hangversenyez a *Huogária* kávéházban.

— Koszorúmegváltás. A néhai *Bolyos* (Benjamin) Ödön ravatalára azant koszoru megváltására *Weisz* Mihály a *Weisz* és *Benjamin*-cég tulajdonosa 10 koronát, *Pichler* Sándor ugyancsak 10 koronát adományozott az Aradi Kereskedők Köre Erzsébet-segítőalapja javára. Az adományokat azutou köszöni az egyesület elnöksége.

— Elűtötte a motoros című hírre vonatkozólag *Hoffmann* Aladár, a volt *Benoid*-gyár jelenlegi társtulajdonosa annak közlésére kér fel bennünket, hogy az újszentanna állomás elromlott világitó testeinek javítására az első hívásra kiküldött egy szerelőt, de az a munkát csak másnap tudta befejezni, mert hiányzó alkatrészeket pótolni kellett.

— Legcélyszerűbb ajándékok üveg, porcellán, kizécsatási cikkek, lámpa- és díszműtáru tárgyakban feltűnő olcsó árban kaphatók özv. *Sütő* Józsefné üvegkereskedésében. *Ferrai*-utca 2. 7083

ÉRTESÍTÉS!

Becses tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy a Verboš A. és Fiai cégtől, ahol 32 évig mint üzletvezető és kárpitos működtem, kiéptem és Magyar-

utca 23. szám alatt a mai kor igényeinek megfelelő

kárpitos műhelyt nyitottam, ahol is Perényi Zsigmond asztalos mesterrel üzleti összeköttetésbe léptem s így abban a kellemes helyzetben vagyunk,

hogy a legegyszerűbbtől a legfinomabb asztalos és kárpitos munkákat elvállaljuk jutányos árakban. Becses pártfogásukat kéri a n. é. közönségtől

Edl Lőrinc és Perényi Zsigmond
kúrtortelepünk
Magyar-utca 23. sz.

Özv. Bolyos Benjamin Ödönné, a maga és fia Imre nevében, valamint nagyszánu rekonai nevében is tudatja, hogy a szeretett férj, apa és rokon

Bolyos Benjamin Ödön
f. hó 3-án Temesvárott életének 88-ik évében és boldog házaságának 7-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A hült tetemek f. hó 5-én d. u. 2 órakor fognak az aradi izr. sírkert halottas házából örök nyugalomra tételni.

(Minden külön értesítés helyett.)

Köszönetnyilvánítás.

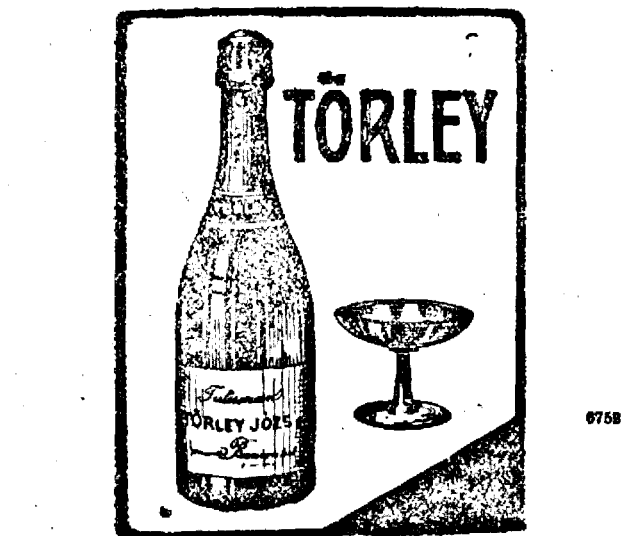
Az aradi altisztek és szolgák Otthon-egyesületének Szilveszter-estéjén tartott és fényesen sikerült táncmultságának rendezősege ezúton mond köszönetet az előzőkeny kiszolgálásáért, fáradhatatlan buzgóságáért Égető János okl. tánc-tanító és vendéglős urnak és bátran ajánlja Aradon az összes egyesületeknek és a nagyközönségnek egyaránt.

Az aradi altisztek és szolgák
Otthon-egyesület
Rendező bizottsága.

INFORMÁCIÓK,

inkassók, kétes követelések megváltása, tranzakciók, fizetésképtelen cégek szanalása, egyezségek finanszírozása, moratóriumok kieszközölése és megállapodások létesítése a hitelezők meglátogatása kapcsán

LLOYD HITELVÉDŐ EGYESÜLET
Budapest, Andrassy-ut 24. Telefon 177 - 45., 42-43., 119-11. Sürgőnycim Lloydibus.
Közbenjárók díjaztatnak.

*Csak azoknak;
a cigarettásoknak,
a kik egészségükre való tekintetből
nem sajnálnak naponta 1-2 fillérrel többet kiadni:*

Clubspecialité

120 lap	20 fillér
70	12
1 doboz (100) kivétel	70

Brósi tanácsra a kivétel és laposkák bronx- és szinnyomás valamint sziradék/ügynevezett Ambreij nélkül vannak, de minden laposkákban és kivételben benne van szinnyomással a védjegy és a gyára. atinára Medians

Főraktár a magy. kir. dohány- és szivarkülönlegességi árudában. 69.12

Egy 2 középiskolát végzett 14 éves **ügyes fiu** nyomdász-tanulónak **felvétetik.**

Tartozik ■ Követel
praktikus
kézi zsebfüzet
kapható az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában.
Ára 20 fillér.

UJ KÖNYVEK.

Hináros. Herczeg Ferenc ezzel a címmel új regényt kezd el a magyar családok kitünő hetilapjában, az „Uj Idők” ben, amelynek ujévi számában, a lap élén már ott is találjuk az illusztris író gyönyörű munkájának első folytatását. A magas színvonalu kitünő hetilap tartalmából kiemejük Gárdonyi Gézának, a kiváló ironak „Csakugyan Ember” című elbeszélését, amely valóságos gyöngye az új magyar irodalomnak. A magyar íróvilág színe-java legsikerültebb alkotásaival keresi fel az „Uj Idők”-ket amely héten közli még Szomaházy István derüt sugárzó novelláját. (Jancai külügyminiszter lesz.) és Lovik Károly művészi elbeszélését, melynek címe „A Hajó”. Farkas Pál a „Körorvos feljegyzései”-t folytatja, Nógrádi László a modern gyermekről ír, Egéző bokréta-ra való vers, cikk, stb. tartkítja még a lapot, amely írásban és képen bemutatja a mozi műhelyét. A képek közül kiemeljük még Innocent festményét. Mühlbeck Károly vidám fejleceit, egész sorozat színházi fotografiát, a balkán-háboruról készült fényképeket, stb. Az „Uj Idők” előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatala Budapest, VI, Andrassy-ut 16.

A gyomor egészségben TARTÁSA

főleg a táplálkozástól, az étvágytól, az emésztés szabályosságától és a terbes szökrekedés mellőzésétől függ. Régióta bevált szer, kiválóított lezjobb és leghatásosabb gyógyfűvekből gondosan elkészített étvágygerjesztő, emésztést előmozdító és enyhe hashajtó háziszser, mely a mértékletenség ismeretes körekményeit, helytelen táplálkozást, meghűlést és teljes az kr kedést mint pl.: gyomo nev, felpuffadást, fölösleges savképződést és a gőresős fájdalmakat megezünteti **Dr. Ross gyomor balzsama,** Fragner B. gyógyszerárától, Prágában.

ÓVÁSI A csomagolás minden része a törvényileg bejegyzett védjegyet viseli.

Főraktár:
FRAGNER B. csász. és királyi udvari szállító gyógyszerára 203.
„A Fekete sashoz.” PRAGA. Kleinselte Nr. 203.
Naponkénti posta küldés. Neruda gaszarsarkán.

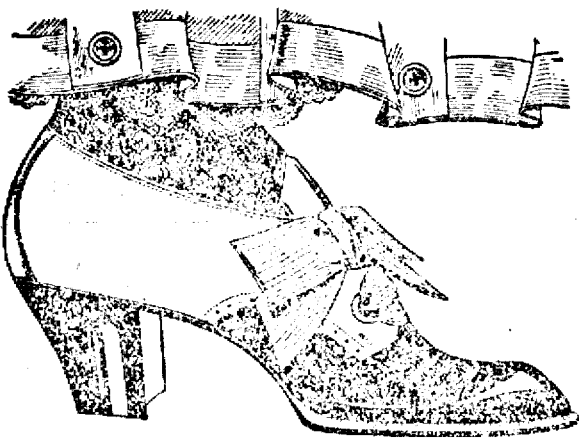
1 nagy üveg 2 kor. 1 fél üveg 1 korona.
Póstán a pénz előleges bekládesével 1-50 korona, egy kis üveg 280 korona egy nagy üveg, 470 korona 2 nagy üveg, 8- korona 4 nagy üveg, 32 korona 14 nagy üveg küldük franko az osztrák magyar monarchia minden állomására.

Raktáron Auszria és Magyarországi gyógytárakban. 7143

Üzletáthelyezés miatt, mélyen leszállított árban kerülnek eladás alá az összes raktáron levő cipő áruk, a „Salamander” cipők kivételével, u. m. a legdivatosabb alkalmi és utcai cipők, hölgyek és urak részére, gyermek, leány és fiu cipők vízhatlan, vadász-, sár-, hócipők és lábszárvédők, **továbbá divatjukat multa cipők félárban.**

Weinberger János Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Nyiltter.

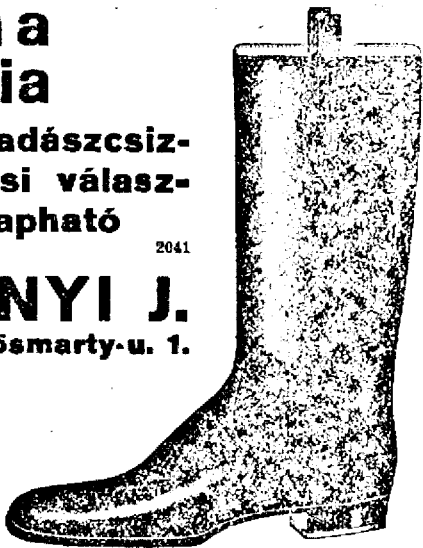
Elegáns amerikai legujabb facon a téli idény ujdonsága. Kapható

KUTÁNYI J. ARAD,
Vörösmarty-utca 1. sz. 2041

Halina Bagaria

Box és Vadászcsiz-
mák. Óriási választék. Kapható

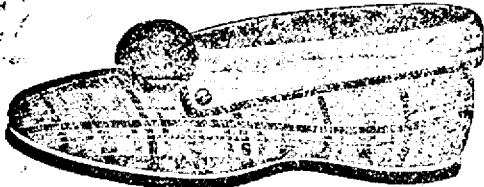
KUTÁNYI J. ARAD,
Vörösmarty-u. 1. 2041

**Világhírű
Hazelwood
amerikai
czipők**

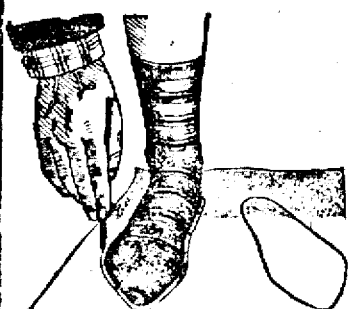
egyedüli lerakata 16 K., 20—24 K. árban

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335. 2041-IV.

Valódi teveször comócipő.

Férfi 5 kor. Női 4 kor. Gyermekek 3 kor.
kapható

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Tájékoztatás cipőrendelésnél!

Írásbeli rendelésnél elegendő, ha papírra rá-
lépve a láb kör-
vonalaait ironnal
megjelöljük, mint
az ábrán látható.

KUTÁNYI J., ARAD,
Vörösmarty-utca 1. sz. Telefon 335. 2041-VI.

Nagyválaszték
amerikai női
füzős és gom-
bos cipőkben
9 kor., 10 kor.,
11 kor., 12 kor.,
és 14 koronától
egész 25 koro-
na árig kapható

KUTÁNYI J. Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Elsőrendű Vadász
és Tourista cipők.

Kapható
**Kutányi J.
ARAD,**
Vörösmarty-u. 1
2041 Telefon 335.

Alkalmi cipő
kedvelt facon
minden
szinben
kapható

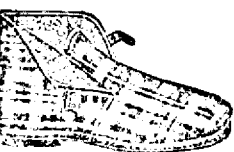
Kutányi J. Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Óriási választék
téli női és férfi ci-
pőkben, meglepő
olcsó árakban.

2041 Kapható

**Kutányi J.
ARAD,** Vörösmarty-u. 1.
Telefon 335.

Elsőrendű
Galoschnik
(sárcipő)

nyelv és nyelv-
nélküliek, valamint hócipők nagy vá-
lasztékban. Kapható

Kutányi J. Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335. 2041

A legujabb divat,
1912/1913. évi téli
idényre, csak ezen
fazonu cipők.

Kaphatók

KUTÁNYI J. Arad,
Vörösmarty-u. 1. sz.
Telefon szám 335.

Következő**ujdonságok**

érkeztek

KERPEL IZSÓ

120,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába

Benedek M.: Az erősebb, Gérard D.: El-
kerülhetetlen házasság, N.: A holt kéz, Juve
Fantomas ellen, Berkes I.: Ezer leányfej,
Móricz Zs.: Tavaszi szél, Kóbor T.: Furcsa
tragédiák, Hajnik M.: Rejtélyes mesék,
Orbán D.: A gyöngyös Diana, William-
son C. N.: Az arany csönd, Heltai J.: Fa-
mily-Hotel, Czenk: Hivatás, Lagerlöf Z.: Gösta
Berling, Benson: A világ ura, Gábor—Liptai: A
sarkantyú, Pataky: Házasság könyve, Pogány D.:
Szent hazugságok, Milotay J.: Neked kedves,
Korcsmáros N.: Ezüstváros, Szemere Gy.: A két
jómadár, Toma J.: A zenélő óra, Bernstein H.:
Az oszrom, Szomor E.: Komédia, Nagy E.: A
miniszterelnök, Williamson: A földalatti szin-
dikátus, Mikszáth: Almanachja 1913. évre, Gárd-
onyi G.: Messze van odáig, Meyer C. F.: A barát ná-
sza, Molnár F.: A farkas, Kaffka M. Szinek
és évek, Maupassant G.: Egy élet, Bors-
szem Jankó naptára 1913. évre, Biró L.:
Sárga Liliom, Biró—Lengyel: A cárnő, Földes
J.: Fekete ország, Béldi J.: A gyanús király,
Szomaházy J.: Baccarat, Karinty F.: Görbe tü-
kőr, Onnet Gy.: Halál Bonapartera.

Németben: Croker B. M.: Ruhm. Jacobsen F.
Im Rosengarten, Kahlenberg H.: I. Der liebe
Gott, II. Sünde, Lewald E.: Stille Wasser. Bloeme
W.: Das lockende Spiel, Hedenstjerna: Humores-
ken, Kohlenegg W.: Die Liesegang—Mädchen,
Wassermann J.: Faustina, Blumenthal O.: Wel-
lenringe, Rosenkrantz P.: Der Mann im Keller,
Stratz R.: Du Schwert an meiner Linken,
Brachvogel C.: Die Könige und die Kärner,
Hermann G.: Die Nacht des Dr. Herzfeld, Loti
P.: Die Entzauberten, Glyn E.: Seine Stunde,
Schubin O.: Heil dir im Siegerkranz, Anzen-
gruber L.: Die Kameradin, Strindberg A.:
An offener See, Bernhard O.: Adelheid Rolands
Schicksal, Voss R.: Die Herzogin von Plaisanze,
Werner E.: Weg des Schicksals, Hartwig
G.: Wenn du mich liebst, Jugendträume, Die
goldene Gans, Stacpoole V.: Die letzte Karte.

**Kölcsöndíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.**

Videki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő csap

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor.,
vagy fizetékint 20 fill.

Legujabbak: Szirmai A.: A mexikói leány,
Grósz: Irónő, Gilbert I.: Erről álmognak a
lányok, Leopold: Oh villanyozzon! A Baldwin:
Csak egyszer vagy kétszer, Heidelberg: Jóska
Barna S.: Kacagó dal, Lehar: Ma mindenkit
szeretek, Zerkovitz: Legszebb ember a huszár!
Granichstaedten: Ábrahám a menyországban,
Jarnó: Tengerész Kató, Vincze: Zerkovitz:
Sokszor úgy szeretnék sirni.

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése**

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír-
kereskedőre Aradon

5361—1912. tkv. szám

Árverési hirdetményi kivonat.

A mradnai kir. járásbíróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Moldován Györgyné végrehajthatónak 25 kor. tőke követelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. trszék, illetve az mradnai kir. jbiróság területén lévő, az alsókövesi 105. sz. tjkvben A I. 2—10 sorsz. 274., 274., 576., 593., 605., 627., 706a., 783., 796b. hrzi számú ingatlanokból végrehajtást szenvedőt illető jutalékokra 901 kor. mint ezennel megápitott kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és annak megtartására határnapul 1913. évi február hó 6-ik napjának d. e. ii. órája Alsóköves községhezához kitűzetik.

Ezen árverés a fent irt ingatlan birtokjutalék, a kikiáltási ár ketharmadánál olcsóbb áron el nem fog adatni. Amennyiben ezen összeg el nem érte, az árverést a kiküldött felfüggeszti.

Az árverezni szándékozók az ingatlanok becsárának 10% át bántapénzül készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. Igazságügyminiszter rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez leenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bántapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított ezbélyeszerű elismervenyt átszolgáltatni.

Kelt Mradna, 1912. október hó 29. én.

Kir. jbiróság, mint tkvi. hatóság.

Popovits s. k.

kir. jbiró.

**Oriás
tengeri nyulakat
15 kiló sulyban
sport és tenyész galambokat
szállít**

Schwab
WIEN, Wimmer-gasse 1.

Árjegyzék ingyen. 313

Ősz haj és ősz szakáll

Idősebb kinézet
idéz elő. Használ-
lon kizárólag csak

VITEK-féle NUCIN-t
szőke, barna vagy
fekete á K. 2.— vagy
VITEK-féle NUCIN-t

egyszerű á K. 1.— és a haja ismét vissza
nyeri az eredeti színét. Kapható minden
gyógyszertár és drogeriában. Valódi egyedül
a gyárból, kosmetikai és gyógykészítmény.

Fr. Vitek & Co. Prag II., Wassergasse.

Raktár: Török József Budapest. Földes
Kelemen Arad. 6417

Porszívógépek,

**parkettisztítók, villany főzőedények
és vasalók, villanyberendezések, vil-
lanyosillárok, dynamogépek, villany-
motorok**

olcsón kaphatók:

Kalmár Józsefnél

Aradon,

Salacz-utca 2. szám

6111

Sokféle sóborszeszt

próbált már használni ön is és ha
talán még se ért el hatást, úgy
tegyen kísérletet a

„TURUL-SÓBORSZESZSEL”,

mely minden néven nevezendő
külső bántalmakat hátfájást, bá-
gyadtság t gyöngeséget, reumát,
ischiást fül-, fog- és fejfájást stb.
Egyszeri bedörzsölés után meg-
szünteti, az idegeket megerősíti,
belsőleg a gyomorfájdalmakat,
bélbántalmakat, hasmenést, nehéz
légzést, szívbántalmakat, mellfá-
jást megszünteti, ezáltal a közér-
zetet kellemessé teszi. Ára: kis
üveg 44 fill., nagy üveg 1 kor.
20 fill. Kapható az egyedüli ké-
szítőnél:

WAJDITS GYÖRGY

Turul* gyógyszertárban, Kápolna- és
Lipót-utca sarkán. Azonkívül minden
gyógyszertárban, drogeriában és nagyobb
fűszerüzletben. 6581

Gázönműködő világító test.
Mindenütt felállítható gázizzó-
fény csövezetek nélkül.

**Uj! Fügőizzófény
szárazlámpa**

bélnélküli, folyékonyág nélkül ég,
veszélytelen. Égési költség óránként
— 2 fillér. 50—120 gyertyafényű.

Falilámpák 18 kortól feljebb.

Arjezzék mindenféle modern
világítási cikkről ingyen.

SCHWAB Wien,

Wiedner, Hauptstrasse Nr. 113.

Képviselők kerestetnek. 811

Üzletemet teljesen feloszlatom!

**Az egész raktárt
mélyen leszállított árban kiárusítom.**

Remek szép szövetek, seLYmek, delének 50% áron alul, Csip'ék, szallagok, rövidárak,
minden elfogadható árban. Szőnyeg, függöny, ágyterítők félárban. Maradékok külön osz-
tályban. Női confection tavaszi felöltők már 10 koronától kezdve. Kérem a kirakatokat
megtekinteni. Berendezés, portálé és asztalok eladó.

HOFFMANN SÁNDOR
ARAD, színházépület.

801

848—912. gsz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Varjassy Lajos-utca burkolási munkálatának elvégzése iránt 1913. január hó 7-én delelőtt 10 órakor a városháza földszinti tanácstermében zárt írásbeli versenyárgyalást tart. Ajánlat tehető a szóban levő ut a) keramittal való burkolása, b) kocka kővel való burkolása c) asphalittal való burkolására.

Részletes feltételek:

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipari gyakorlására engedéllyel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkát teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad szab. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban, 1 koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. 10 órájáig nyújtandók be. Az elkészett vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 2 koronáért kaphatók, miután az egységárak és végösszegek pontos leírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

Az ajánlatok kizárólag a városi mérnöki hivatalban megtekinthető munkákra nyújthatók be.

4. Az ajánlatához 5% bánatpénznek a városi pénztárba való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5. A munkáathoz kizárólag hazai anyag használható és honi munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közgei ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

7. Fentartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintett nélkül szabadon válasszunk.

8. Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Ha vállalkozó a munka feltételeknek részben, vagy egészben eleget nem tette, jogunk van őt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak kiadni.

10. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot, már az ajánlatban megnevezendő azon egyén, a ki a munkálatokat vezetni fogja társai nevében a munkálatokra vonatkozó rendelkezéseket és utasításokat átveszi s a folyósított járandóságokat felveheti. Nyilatkozatban kiteendő az is, hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.

11. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

12. A versenyárgyalás a fent jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

13. Az ajánlatok felett Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt.

14. Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük.

Arad, 1912. évi december hó 16-án. **A gazdasági szék.**

gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész

1505

Aradon.

Ajánlja dus raktárát legfinomabb sterilizált kötszerekben a Magyar gyógyszerkönyv 3-ik kiadásának megfelelő minőség és csomagolásban. A kötszerek Hartmann és Kleining hírneves Hohenelbei gyárából származnak s azokat a legolcsóbb árakon hozom forgalomba. 1/4 kilós Bruns vattát 80 fillér, 1/2 kilós Bruns vattát 150 fillér, Carbol, Dermatol, Jodoform Sterill, sublimat, Xeroform, gazékat, Calico, Cső, Flanel Fősz, Gummi, Ideál, Isoform, Jodoform, Mull, Organtin és vázson pólyákat, Bruns, Carbol, Jód Salicil, Sublimat, Vaschloridos gyapotokat, Bardeleben égési sebkötőket, Bilrot batistot, Catgutot, Dr. Eisenreich-féle kötő gyapotot, Drain csöveket, Drüsen-féle jodoform csikokat, Esmarch kendőket, Mose-tig batistot, Sinekét fából és fémből. Varró seiméket, Orvosi hőmérőket különböző nagyságban és alakban, szájhőmérőket, Uebe-féle gyártmányok 1.40, 1.60 2 korona 2.50. Pravaz fecskendőket teljesen üvegből (sterilizálható) ugyszintén cautschukból és fémből 2.40, és 3 korona, Pravaz fecskendőtűket Leoni huzalokat stb. Teljesen felszerelt másfél liter irtartalmu Irrigateuröket 2.50 fillér, duplán emairozott 4 és 5 korona. Hygea kötőket (női havi kötők) 90 fillér, Tricot szövetsből 3 korona. Betéteket tucatoakint 1.80 fillér. Kitűnően felszerelt mentőszekrényeket, a ministerium előírásának megfelelőket.

Csipkeárúház csak Arad, Asztalos Sándor-u. 4.

Tulhalmozott raktár miatt az árukat jóval olcsóbban szállítottuk le és így mindenkinek érdekében van meggyőződni és azt kihasználni.

Eladásra kerülnek a következő olcsón beszerzett áruk:

	Korona		Korona		Korona
Reform fűzők I. minőség	4	Férfi nyakkendők selyem	30	Selyem keztyűk hosszú	3
Reform női trico nadrág minden szín	7	Nadrágtartók minden színben	70	Svéd imitált rövid keztyű	70
Selyem blousok	7	Férfi gallér I. minőség	12	Valódi svéd keztyű sárga és fehér	
Selyem taft aljak	7-11	Férfi kezelt I. minőség	40	rendes	220
Lüster és kloth aljak dupla fodor	250	Battist mieder védők	60	Férfi glace keztyű színes	180
Női ingek R schiffon	150	Arc falyolok minden szín	30	Mesalin selymek	2
Női nadrág R schiffon	160	Női nyilas harisnya	76	Taft selymek	150
Férfi ingek R schiffon	198	Lack övek tiszta bőr	70	Angol kötött keztyű női és férfi	70
Férfi haló ingek I. minőség	260	Battiszt női zsebkendők	20	Férfi glace belelt keztyű	220
Férfi alsó nadrág Köpper I.	160	Himzett női zsebkendők	50	Férfi szokni jäger párja	70
Férfi a só nadrág francia szabás I.	280	Himzett női ingek I. minőség	3	Férfi alsó téli ingek és nadrág la	170
Férfi zephir ingek, gyönyörű színek	260	Csipke és betetek meterje	02	Női gyöngykötésű téli alsó ing la	140
Zephir turista ing remek kiv.	250	Csipke szövetek 50 fillértől		Selyem gallér védők	70
Női harisnya 3 pár	1	Csipke galéria 70 fillértől		Férfi Galuschni la minőség	3
Női fior harisnya I. minőség 3 pár	240	Ruhadiszek minden kivitelben		Női	280
Selyem harisnyak minden színben	4	Széles selyem szalagok minden		Battiszt fűzővédő	70
Férfi szokni csikos 3 pár	120	színekben meterje	60	Lüster kötött reform női	350
Gyermek patent harisnya	30	Női glace keztyű I. minőség	170	Kloth	330
Esőernyők férfi és női	270	Női glace keztyű feh. hosszú	360		

3895

Azonkívül érkeztek nagy mennyiségben finom női fehéreműek, csipke ágytakarók, storok, draperiák, szőnyegek, téli kendők, finom csipke betétek és csipkeszövetek, modepolán himzések, zsebkendők, barchet pongyolák, barchet gyermek ruhácskák remek kivitelben. Továbbá **gyönyörű színhazi sálak** stb. stb.

Meglepő olcsó árak!

Telefon 932. sz.

Tisztelettel: **CSIPKE ÁRUHÁZ.**

Nagyon érdekes

Nézőszekrény

mechanikai kép-
váltatással csak
braknak. Hozzá 50
nagyon pikáns fény-
képfelvétel ingyen. A
képek az üveg erőssé-
ge folytán nagyon szé-
pen és plasztikusan jön-
nek elő és az a Panorámát, mechanikai kép-
váltatással pikanteriája miatt az urak
szívesen vásárolják. Egy komplett pano-
ráma 50 fényképpel csak K. 3.50. Egye-
déli métküldés utánvétellel. 7706
M. Sweboda, Wien, III. Hiesgasse 13-243.

Fábián és Társa

Arad, Forray-u. 8.

(Román templom-épület)

Városi és megyei telefon 494.

Ajánlja nagy varrógép, kerékpár és
beszélő gépek nagy raktárát.

Sürgős értesítés zenekedve-
lők figyelmébe:

Nagy választékban
tartunk hangleme-
zeket. Naponta
hangversenyznek
Fedák Sári, Király
Ernő, a Király szin-
ház, Környei Béla a

kir. Operaház, Rózsa S. Lajos te-
mesvári színházak tagjai, valamiyt
TollÁrpád és Károly, Steinhardt Géza
és Gündör Aurél hírneves komikus,
továbbá több művészek művész-
nök is. Ajánljuk az érdeklődők
szíves figyelmébe.

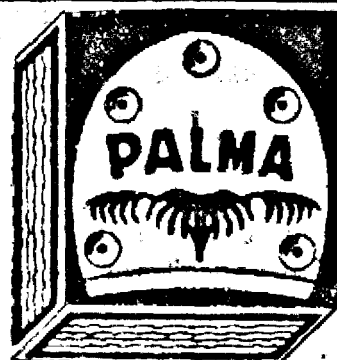
Kedves hívetési feltételek mellett
is kaphatók.

Műszaki és Világítási Vállalat Arad.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget
értesíteni, hogy Aradon a Minorita-palota
Weitzer János-utcai részében világítási
üzletet nyitottunk. — Ajánljuk a nagy-
érdemű közönség szíves figyelmébe izléses
választékban összeállított csillár-raktá-
runkat legolcsóbb gyári árakon. A villany
és gázvilágításhoz igényelt összes szerelvé-
nyeket és világító testeket raktáron tartjuk.
Szereléseket a legelőnyösebben végzünk.
Ugyszintén mindennemű átalakításokat és
javításokat szakszerű kivitelben.

Kiváló tisztelettel:

Műszaki és Világítási Vállalat Arad.

valódi
**KAUCSUK-CIPŐSAROK
DOBOZA,
MINŐSÉGE:
ARANY**

Röntgen intézet.

Aradon, Batthyány-utca 21.

Telefon 622.

Röntgensugaras átvilágítások
és fényképfelvételek, beteg-
ségek, csonttörések, ficamok
stb. Kórismézése céljából.
Röntgensugaras gyógyítások
bőrbajok, sipolyok, nem ope-
ráható nagy daganatok a
méh- és pajzsmirigyek álkép-
leteinél. Intézettulajdonos:

Dr. Singer János

egyetemes orvostudor.

Arany
Fog
23 karátos
20 korona.

Porcelán
Fog
aranyban
16 korona.

Porcelán
Fog
kaucsukban
4 korona.

Lelkiismeretes kivitelben és leggyorsabban elkészítettnek

7917

NOVÁK RUDOLF fogműtermében

Arad, Szabadság-tér 5. sz.

Az összes hazai elsőrangú um.: gácsi, deszterczebányai, pinkafői, nagydisznódi és brassói pokrócgyárak

Pokróckészítményeinek

raktára, a legolcsóbb minőségtől a legfinomabb kivitelig páronként, méter és végszámra a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

az Erdélyi és bácskai iparú raktár:

Reich B. Károly Fia és Társa

Cég. Andrassy-tér 6 szám. (Verbos-ház.)
Telefon szám 649. 171 Telefon szám 649.

1/4 millió tölgyfa szőlőkaró

4, 5, 6, 7 láb hosszú.

Kapható: 195

Naschitz és Jakabfi
cégnél Temesvárott.

Hölgyközönség szíves figyelmébe

ajánlom elsőrendű amerikai gépekkel felszerelt

Weitzer János-utca 15. sz. alatti
harisnyakötő démet,

hol mindennemű férfi, női és gyermek harisnya készítését a legszolidabb kivitelben legolcsóbb árakban készítek. Raktáron tartok minden nagyságú kész harisnyát, legfinomabb pamutokból előállítva. 7799

Javítások aznap elkészíttetnek.

Szíves pártfogást kérek kiváló tisztelettel:

Özv. Braun Ignácné

Esztergályosok és jó lakatosok

azonnali 220

alkalmazást nyerhetnek

a m. kir. állami diósgyőri vas- és acélgyárban.

Cím: Vas és acélgyár Diósgyőr-vasgyár.

OCCASSIÓ

Szövetek, barchetek, selymek nagy választékban érkeztek, vászon és fehérneműek IGEN JUTÁNYOS ÁRAKBAN kaphatók. — Szőrmeboák és muffok olcsóbb mint bárhol. NŐI- és LEÁNYKA Confectió

Hoffmann Sándor

ARAD, (SZINHÁZ ÉPÜLET.)

Weitzer János-u. 19. számú ház Batthyány-utcai részében egy

hat szobás lakás

teljesen modernné átalakítva, május hó 1-től

kiadó.

Bővebbet: 7717

Ingatlanforgalmi és Parcellázóbank r.-t. Arad, Petőfi-u 1. sz. Telefon 861.

Új tűzifa-üzlet.

A n. é. közönséget értesítem, hogy Hunyadi-utca 6. szám alatt egy

fa- és szén-üzletet

nyitottam, hol állandóan raktáron tartok elsőrendű száraz aprított tűzifát 100 kilónként 3 koronaért házhoz szállítva, ugyszintén kitűnően égő darabos kőszemet 100 kilónként 5 koronaért. Puhafa, gyújtósna, már 8 fillertől. Üzletelvem: Figyelmes és gyors kiszolgálás, pontos kimeréssel.

Szíves pártfogást kérek 11

Kovács Pál.

! Tombola tárgyakból legnagyobb választék már 20 fillétől kezdve !

Üzletáthelyezés miatt az összes raktáron levő üveg, porcellán servicek, függő és asztali lámpák, valamint chinaezüst és terrakotta dísz-
tárgyak gyári beszerzési árban árusítatnak az

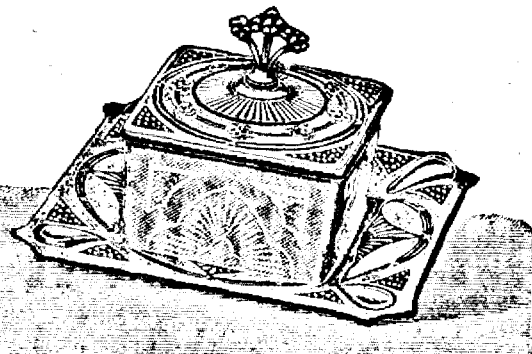
7228

Üveg és Porcellán Versenyáruházban

TELEFON 934.

ARAD, WEITZER JANOS ÉS KAZINCZI-UTCA SARKÁN.

TELEFON 934.

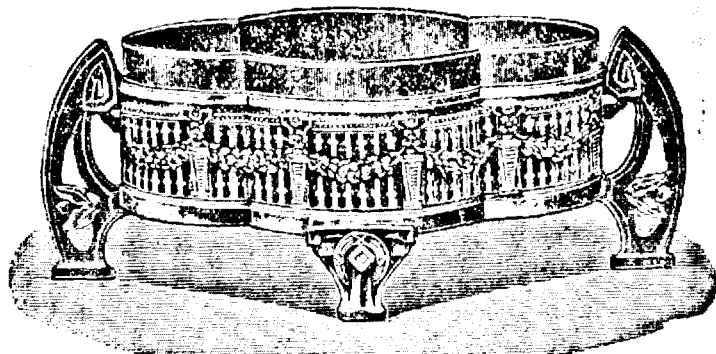

Chinaezüst vajtartó oxidált ezüstöléssel
K. 1-90

ezüstözött, oxidált
teapohár Kor. 1-90
6 személyes tálcá
hozzá ezüstözve K. 3

Az üzlethelyiség kiadó.

Kompóttal ezüstöléssel, üvegbetéttel
K. 3.-

Legdivatosabb elsőrendű minőségű kalapok, cipők és férfidivatcikkek

— legolcsóbb beszerzési forrása —

Hol kapható a legjobb, egészséges és száraz aprított

tüzifa?

Nem máshol, mint

Magyar Ferencnél

a Szabadság tér 10. szám alatt levő pincéüzletben. 100 kiló házhoz szállítva 8 kor. 25 kilónként is elfogadok rendelést. 4 és 5 vágásos aprított fa és puha fenyő, gyújtós fa szintén kapható. Ugyiszintén kitűnő minőségű porosz kőszén legpontosabb kiszolgálás mellett. Mindezek postai levelező-lapon is rendelhetők. 219

A kirakatokban ki-függesztett OLLA táblások az Olla áruháznál kaphatók. Kedvelt minőségűek: 1205. sz. tucatsz. 8 korona, 1204. sz. asperitum tucatsz. 8 korona. Az „OLLA” több mint 2000 orvos által legmegbizhatóbbnak van ajánlva. 1887 Kapható Aradon Vojtek és Weiss, Török A. és Táras, Vojtek Kálmán, Ring Lajos Bég-űző Gy. és Róna Jenő utraknál.

Alkalmi vétel és eladások

Ékszerárnyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárnyakban

Deutsch Izidor

árny és ékszerárny

Wettzer János-utca, Minerita-palota

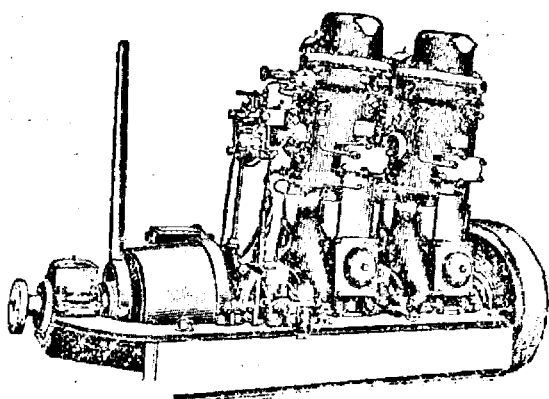
Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereitelnek.

Telefon 438.

Telefon 438.

Több mint 7000 mótör üzemben.

BOLINDER-nyersolajmótör

„Rundlöf szabadalma.” Szelepnélküli alacsony nyomású mótör 9304

jelentéktelen tüzelőanyag-fogyasztással.

(1/2-2 fillér lóerőóránként.)

Stationár típusok: 3-500 eff. lóerőig. Hajómótörök közvetlen előre- és hátramozással 5-500 eff. lóerőig.

Bolinders Maschinenbau-Gesellschaft, Berlin C. 40.

Pathefonok

és Pathe-lémezok, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben. 617

Legolcsóbb és legjobb cipő beszerzési forrás Aradon, Boros Béni-tér 9. szám.

A n. 6. közönség szives figyelmébe ajánlom saját készítményű kész

férfi-, női- és gyermek-cipő raktáromat, hol állandóan dus választékot tartok mindennemű legdivatosabb és legtartósabb cipőkből legolcsóbb árakban. Megrendelések gyorsan és pontosan elkészíttetnek. 5041

Teljes tisztelettel

Czernóczky Imre,

uri- és női cipész.

Algyógyfürdő (gyógyfürdő)

vendéglőt keres

a fürdő-telepen levő étteremhez, kinek az éttermet, hozzátartozó melléképületekkel s két lakosztóval teljesen ingyen, használatra nélkül kiadná. A gyógyfürdőt évente mintegy 600 vendég látogatja. A konyhai jövedelem minden bérfizetés nélkül a vendéglőt illetné. A gyógytelepen mintegy 55 modernül berendezett szoba is van. E szobák, ugyiszintén az egész fürdő kezelésével a vendéglős bíztathat meg. Az étteremben saját termésű bor szolgáltat ki és a vendéglős úgy a szobák, mint az italok bevételeiből %/ban részesedne, ellenszolgáltatul a fürdőorvos és a fürdőszemélyzet ellátása a vendéglőt terhelné. A bérleti 1000 korona kaució kivántatik. — Bővebb felvilágosítással s olgál a fürdő-tulajdonos 8114

Fried Eskeles.

Mindenki azt mondja már, hogy

Szeplők, májfoltok

és minden arctisztatlanságok eltüntetésére, továbbá hideg, szeles időben arc és kezek megvédésére legjobb az eredeti

Kárpáti-féle

Benzoe-Creme 1 korona.

és Benzoe-tej szappan 70 fillér utasítással.

Készíti:

7031

KÁRPÁTI JÁNOS gyógyszerész

Arad, Boros Beni-tér 15. sz.

6 korona rendelésnél postaköltség nem számítatik.

1913

Megjelent

1913

A MAGYARORSZÁGI SZÁLLODÁK, VENDÉGLŐK ÉS KÁVÉHAZÁK

CIMTÁRA

II. ÉVFOLYAM 1913. ÉVRE.

Tartalmaz 1200 helységből.

2286 szálloda címét

11.239 vendéglő címét

2260 kávéháza címét

Összesen

15.785 címét

Pontos!

Megbízható!

A címtárban jelölve van a tulajdonos neve, az üzlet címe és berendezése, világítása, fűtés, omnibus, a szállodalakosok számára. A helység lakosságának száma, vasút, posta távirat és telefon állomása, gyógyfürdők stb. stb.

ÁRA: 10 korona.

Megrendelhető a Magyarországi szállodák, vendéglők és kávéházak címtára kiadóhivatalánál:

1913

Budapest, V., Pozsonyi-ut 4/d. szám.

1913

Ha finom Teát, Rumot

óhajt forduljon

Vojtek és Weisz-céghez Aradon.

Teák.		Rumok.	
	Kor.		Kor.
1 csom. igen fin. keverék	— 50	1/2 It. új. „Hungaria“	1.10
1 „ „ „ „ „	1—	1 „ „ „ „ „	2.20
1 „ „ „ „ „	2—	1/2 „ „ „ „ „	1.80
1 „ fin. keverék 1/2 k. 10	2.50	1 „ „ „ „ „	2.60
1 „ „ törmelék	— 40	1/2 „ „ „ „ „	1.80
1 „ „ „ „ „	— 80	1 „ „ „ „ „	3.80
1 „ „ „ „ „	7—	1/2 „ „ „ „ „	2.70
1 „ Popoff-féle 4 sz.	7—	1 „ „ „ „ „	5.40
1 „ „ „ „ „	5.50	1/2 „ „ „ „ „	3.70
1 „ „ „ „ „	4.50	1 „ „ „ „ „	7.40

Postai megrendelések naponta pontosan eszközölköttek.

Kasznált ólom megvételre kerestetik.

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizzadásban szenvednek, legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalan!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökere kiirtására. — Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsépp.

Kitűnő alpesi gyógyfüvekből előállított gyomorszábadó szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabból) 1 korona.

Kapható mindenfelé!

1045

Rozsnyai Mátyás

gyógyszertárban

Arad, Szabadság-tér.

Általánosan kedvelt legjobb hatásu

és ízű **Hajós-féle** most érkezett meg. E fontos és nagy táperőjű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ara egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő

festeni anélkül, hogy a színt le lehet mosni. Ara 2 korona.

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

LEGGAZDASÁGOSABB

Remington a legjobb írógépek

Remington írógép

Mert a modern írógépekben nincs véletlen, egyenlő nagyságú és világos elrendezés.

legtartósabb gyártmány

Díjazott és vételezett, minden körülményre alkalmas, minden körülményre alkalmas.

Kedvező részletfizetési feltételek.

Ugyanott: „Burrough“ amerikai számlaíró gépek, „Milioner“ svájci „Saxonia“ glassüveges számlaíró gépek, „Nartothek“ amerikai nyilvántartási rendszer és valódi amerikai írógépek, uriszoba és könyvtárberendezések telepe.

GLOGOWSKI & TÁRSA

es. és kir. udvari számlaírók

Budapest, VI. Andrassy-ut 12. szám.

TUBERIN

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszaszerezni!

Egy jelentéktelennek látszó meghűlés az összes légzőszervek legkülönbözőbb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekezünk idejekorán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A meghűlésből eredő köhögés, rokedtség, meghűlés, nehézlégzés és a légzőszervek hirtelen megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előkelőségek **TUBERIN** Mindonitt kapható. Egy üveg ára 2 korona 50 fillér, egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legközelebb 3 üveg rendelhető meg utánvétellel az egyedüli főraktárból:

Diana-ágyószertár, Budapesti, Károly-körút 5. szám

1912. V. 2719/1. sz.

27111-1912. kh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósg fenti számú végzése által a köbányai korona takarékpénztár szövetkezet budapesti cég végrehajtató javára 1000 korona tőke és járuléka erejéig elrendelt ki-elégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1440 koronára becsült butorok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverés özv. Reiszmann Jakabné 5000 kor. és Róth Endre 25 kor. 2 fillér követelése és jár. erejéig is elrendeltetik.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon Kelemen-tér 6. hsz. a. leendő eszközlésére 1913. évi január hó 14-ik napjának délután 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1912. évi december hó 27. napján.

Györffy Arnold
bírósgági végrehajtó.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozása és azokon a szabad közlekedés akadályainak elhárítása tárgyában alkotott 12757-408-1884. számú szabályrendelet 4. §-a alapján meghagyom a ház és telektulajdonosoknak, vagy ezen ingatlanok gondozásával megbízottaknak, hogy házuk és telkük előtt elvonuló gyalogjárdát állandóan tisztán tartassák, arról a havat leesés után azonnal leseperjék s ha a járdák sikosak, azt homok, fűrészpor vagy hamuval azonnal beszórják, mert ellenkező esetben a munkálatok költségükre hivatalból lesznek foganatosítva, ezenkívül a rendőri büntető s ha netán a járda nem takarítása vagy fel nem szórása következtében valakit baleset érne, a btkv. 819. §-a alapján is eljárás lesz a mulasztó ellen indítva.

Arad, 1912. évi december hó 13-án.

Greén,
h. főkapitány.

**Tanulólanysok
nyomdánkban
telvétetnek.**

THE VERA
American Shoe

A jelenkor legtükéletesebb, legkényelmesebb, és legtartósabb amerikai cipője

ark, kölyök és gyermekre részre
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Egyedüli raktári
Buchsbaum és Társa Arad.
Telefon 442. Telefon 442.

Hatóságilag engedélyezett kiárúsítás.

Jankovics György divatáru
üzletében

ARAD, Forray-utca 2. szám.

Függöny, ágyterítő, női ruhakelme, vászon, chiffon és asztalneműek, kész női és férfi fehérneműek, zsebkendők.

50 százalék árengedmény

Csipke, szalag, ruhadiszek és ernyőknél.

Jankovics György divatáruüzlet Arad, Forray-utca 2. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

KÜLÖNFÉLE.

Pénzkölcsön

ingatlanra 5% - 6% kamat mellett, ezekből most is Földhittel és Ingatlan forgalmi iroda. Varjassy J.-u. 18. Telefon 624. 298

Jövedeletről

kifőzés, családi okból azonnal eladó. Bővebbet Vörösmatyú utca 1. Klein cipőüzlet mellett. 230

India fogcsapok

az legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Guttorl Földes Kelemen gyógyszerészre és vegyészeti laboratóriumára Aradon. 1224

5000 korona

magánkölcsönt keresek váltóra és betáblázásra egy éven belül visszafizetem. Fizetek 12%-ot, nyolcszoros jelzálogos biztosítékot nyújtok. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérem. 247

Január 1-én

lépett életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyisége tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság tér 1. sz. Telefon 308. szám. 5311

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készíthetjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog hogy, a legelőkelőbb urizaknál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 30 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőressentiát, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatú és szinű likőrök állíthatók elő, úgyszemint 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszerészre Arad. 1224

Diamant Jász

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádogos munkákat legjutányosabban készít ugy helyben, mint vidéken. 895

Korzó-kávéház

Arad, Boros Beni-tér (Dangl-ház)

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy **esténként** battonyai **Sztanics Sándor** elsőrendű cigány-zenekara hangversenyez. - Tiszten kezelt hegyaljai borek, kőbányai Dreher-sör, itató kávéházi italok, hideg buffet. Pontos kiszolgálás. Jutányos árak. Reggelig nyitva.

Tisztelettel 104

PORCZÁN JÁNOS,
kávész.

Bér-autók

Taxameteres. 852-912. g. sz. Telefonszám 810

Jó egészségének
Az itartására használjon mindenki
Kárpáti-féle
pepohajót,
mely a legkíméletesebb fájdalom-
mentesítő gyomororvosság. **100**
iszádos, hatása gyors és biztos.
1 üveg utasítással 40 fillér.
12 üveg franco K 4-80. Kapható
kizárólag a készítőnél
KÁRPÁTI JÁNOS
Sárospataki utca 4575
ARAD, BOROS BENI-TÉR.

ALÁPITTATOTT 1889-BEN

Várhoz László
uri és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2 szám. (Minorita-palota)

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy a téli idényre már megérkeztek a bőrkülönleges-
ségek. Elvállalok a legújabb divat szerint **férfi-, női- és gyermekcipők** készítését, valamint Orthopéd cipőket fájós lábakra. - Megrendelések 48 óra alatt eszköztetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses partfogást kér a legmélyebb tisztelettel
VÁRHOZ LASZLÓ,
a legelső honvédcsapat tisztikarának szállítójá.

27968-1912. kh. sz.

Hirdetmény.
Az aradi ipartestület kebelében működő békéltető bizottság segédtagjainak megválasztására a békéltető bizottság alapszabályainak 3. §-a értelmében határozottan 1913. évi január hó 19. napjának d. e. 10 óráját az aradi ipartestületre kitzizom s arra az alapszabályok 2. §-a értelmében a testülethez tartozó iparosok összes segédeit meghívom. Választatni fog egy évre szóló megbízással 30 tag és 15 póttag. A választás fekiáltással, vagy szavazó lapokkal történik és vizsgálata nem utasítható. Arad, 1912 évi december hó 27-én. Greán s. k. h. főkapitány.

Egy ügyes
rőfős és fonaláru
segéd
Jó fizetéssel aki a román nyelvet is bírja, alkalmazást nyer 7820
Wohlberg Lipót
cégnél, Arad.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Vizesi ut mentén fekvő 203 []-l föld sáv eladása iránt 1913. év január. hó 13-án d. e. 10 órakor árverést tart. Kikiáltási-ár: 150 kor. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár, 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban. Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal, az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelmebe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja. Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők. Arad sz. kir. város gazdasági széke 1912. évi december 16-án tartott üléséből.
A gazdasági szék.

Alkalmi vételek és eladása

finom 14 karátos arany-ékszer és pontosan kipróbált zseb- és fali órákban. Aki olcsón és szolid árut akar venni, úgy saját érdeke az, ha
ZINNER VILMOS
mű-órás és ékszerész
ARAD, Forray-utca,
(gróf Hunyadi-palota) vásárol. Óra és ékszer-javítások 2 évi jótállás mellett.

Tört aranyat-és drága-köveket a legmagasabb áron megveszem, vagy becserélem új ékszerekre. 5707

15875-1912. a. h. sz.

Hirdetmény.
A kerékpáradó tárgyában 5903 - 164/1900. sz. alatt alkotott szabályrendelet 1. §-a értelmében felhívom mindazon városi lakosokat, akiknek kerékpár van tulajdonában, hogy az 1913. évre esedékes kerékpáradót a 4. és 5. § értelmében most már 15 nap alatt annál is inkább befizessék, avagy a 9. § értelmében kerékpárjukat az ellenzőr alkalmazása végett a városi adóhivatalhoz mutassák be, mivel ellenkező esetben kerékpár tulajdonosok a már idezett szabályrendelet 11. §-a értelmében jövedék csónkítás miatt 200 koronáig tehető pénz bírsággal lesznek büntetve. Arad, 1913. évi január hó 1-én. A városi adóhivatal.

Nyomatványok
csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t.-nál.

MEG VAN A BÉKEI

abban a családban, ahol farsangi ajándéknak egy Popper Testvérek

féle 20 koronás gyűjteményt vásárolnak, amely tíz féle cikkből áll és pedig:
Egy ruhára való angol kolma.
Egy vég vászon 6 női ingre.
Egy himzett bluz.
Egy gyapjú sál, fejre.
Egy ernyő.
Egy blouzra való zefir.
Egy pár kezttyű.
6 darab zsebkendő.
5 darab férfi gallér.
1 darab férfi nyakkendő.

Ezenkívül occasió áraink a következők:
Egy teljes szövetroha - K 3.-
Egy aljra való szövet - K 2.-
Egy teljes barchet-ruha - K 2.80
Egy ingre való zefir - K 1.20
Egy damaszt-abrosz - K 1.80
Egy blouzra való csikos selyem - — — — K 3.50
Egy selyem alsószoknya - K 7.-
Egy szövet ágygarbitura - K 10.-
Egy ruhára való karton - K 2.80
5 darab törülköző — — — K 2.-
6 darab férfi-gallér — — — K 1.80
4 pár kezelt — — — K 2.-
Egy csipke stor — — — K 4.50
Egy esernyő — — — K 1.50
Egy vég vászon 6 ingre - K 6.-
Egy nagy vég kanavász - K 10.-
Egy női ing — — — K 1.80

Vidéki megrendelést pontosan, utánvétellel eszközlünk.
Tisztelettel
Popper Testvérek
Arad, Forray-utca.

